

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Хмельницький національний університет
Освітня програма	36058 Середня освіта (Біологія)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Хмельницький національний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36058
Назва ОП	Середня освіта (Біологія)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.05 Біологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Константиненко Людмила Анатоліївна, Вакал Юлія Сергіївна, Іванців Оксана Ярославівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	09.03.2021 р. – 11.03.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://www.khnu.km.ua/root/res/700-420-21.pdf>

Програма візиту експертної групи <http://www.khnu.km.ua/root/res/700-420-20.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Акредитація освітньої програми «Середня освіта (Біологія)» першого (бакалаврського) рівня, яка реалізується на кафедрі екології та біологічної освіти гуманітарно-педагогічного факультету Хмельницького національного університету є первинною. Результати проведеної акредитаційної експертизи вказують на актуальність ОП. Адже Хмельницький національний університет єдиний ЗВО у регіоні, що забезпечує підготовку педагогів за даною спеціальністю. А гостру потребу у фахівцях за вказаною спеціальністю відмічають роботодавці. Освітня програма узгоджується із місією та стратегією Університету. Обсяг ОП та її компонентів відповідає вимогам законодавства, а її зміст відмічається логічною структурою і відповідає предметній області. У процесі підготовки фахівців змінювався та удосконалювався зміст освітньої програми згідно пропозицій стейкхолдерів. Збільшення практичної підготовки здобувачів відповідно до прийнятої «Концепції розвитку педагогічної освіти» сприяло отриманню якісних професійних компетентностей. ЗВО має високий рівень матеріально-технічних ресурсів. НПП Хмельницького національного університету, що забезпечують реалізацію ОП є визнаними професіоналами галузі, що дозволяє забезпечити навчання і викладання за цією освітньою програмою на досить високому рівні. Освітня програма «Середня освіта (Біологія)» відповідає критеріям оцінювання якості освітньої програми. Оскільки, згідно наказу Міністерства освіти і науки України 12.05.2016 №506 (відповідно із змінами і доповненнями №1368 від 12.10.2017) спеціальність, що акредитується в подальшому існувати не буде, тому позитивні практики та рекомендації щодо неї можуть бути використані на вже створеній та ліцензованій на кафедрі екології та біологічної освіти ХНУ спеціальності «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)». Зокрема, найважливішою перспективою у цьому випадку ЄГ відзначає ліцензування ОП за спеціальністю «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» за другим магістерським рівнем освіти, де б змогли продовжити навчання випускники освітньої програми «Середня освіта (Біологія)».

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

В процесі проведення акредитаційної експертизи ЄГ встановлено сильні сторони та позитивні практики, найвагоміші відзначаємо: ● Програму сформовано із залученням стейкхолдерів; з урахуванням академічного досвіду інших ЗВО України та європейських закладів вищої освіти. ● Університет має потужні ресурси для досягнення цілей ОП. ● Наявність великої кількості профільних дисциплін для самостійного вибору студентом, процедура їх вибору та можливість вибору баз практики надає можливість формувати здобувачам індивідуальну освітню траєкторію. ● У ХНУ створені можливості для перезарахування здобувачами вищої освіти РН за програмах академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти, які регулюються відповідними документами закладу. ● Застосування широкого спектру традиційних та інноваційних методів і форм навчання та використання індивідуальних методів навчання. ● НПП ЗВО задіяні при реалізації ОП, мають досить високу публікаційну активність, у тому числі в журналах, що входять до наукометричних баз. ● В ХНУ популяризується академічна доброчесність, проводяться заходи та опитування здобувачів щодо дотримання встановлених процедур. ● В ЗВО впроваджено заходи стимулювання професійного розвитку та викладацької майстерності, а підвищення кваліфікації викладачів відбувається відповідно до їх професійних інтересів. ● На веб-сайті Університету представлено усі нормативні документи, освітні програми, робочі програми, силабуси, необхідні учасникам освітнього процесу. Це відображає політику Університету щодо прозорості та публічності. Позитивні практики: ● Наявність на сайті ЗВО електронного кабінету для здобувачів вищої освіти, який в зручній формі дозволяє здобувачам формувати особисту освітню траєкторію. ● На сайті приймальної комісії пропонуються онлайн-сервіси для вступників («Калькулятор абітурієнта», он-лайн тестування для визначення власної професійної спрямованості за методиками Є. Клімова та Б. Федоришина) ● Для іноземних студентів існує вкладка «Information for international students» (англійською мовою подано інформацію щодо можливостей навчання іноземних здобувачів в ХНУ). ● ХНУ також створює спеціальні умови участі на основі співбесіди пільговим категоріям осіб (п.8. Правил прийому 2021р.). На сайті ЗВО представлено «Форму для реєстрації на внутрішні іспити для вступу до ХНУ (для пільгових категорій)». ● При виконанні лабораторних робіт у дистанційному режимі викладачі пропонують відео виконання. ● ЗВО здійснюється підтримка та стимулювання наукової роботи, у тому числі преміювання НПП за публікації в журналах, що входять в наукометричні бази SCOPUS та Web of Science. ● Впровадження електронних журналів, «Модульного середовища для навчання», перевірки відсоткового значення оригінальності тексту курсових робіт та наукових статей як вагомих інструментів протидії порушення доброчесності. ● НПП мають можливість проходити планове підвищення кваліфікації за межами України за рахунок коштів ХНУ.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

В процесі проведення акредитації Експертною групою виявлено слабкі сторони та недоліки: Слабкі сторони : ● ОК «Методика навчання біології» представлена на ОП у обсязі 4 кредитів, що є недостатнім для спеціальності «Середня освіта. Біологія». ● Здобувачі даної ОП не достатньо залучаються до участі у програмах внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності. ● Недостатня поінформованість та організаційно-методичний супровід здобувачів ВО в питаннях міжнародної співпраці, стажування, участі в програмах обміну, міжнародних наукових проектах. ● Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів ускладнюється введенням вагових коефіцієнтів, встановлених для кожного виду навчальної діяльності та вагових коефіцієнтів за результатами поточного контролю й оцінки за іспит під час підсумкового контролю. ● Результати опитувань здобувачів ВО щодо контрольних заходів та їх оцінювання не у повній мірі оприлюднюються на сайті закладу. В анкетах для опитування здобувачів недостатній спектр питань, що стосується контрольних заходів та їх оцінювання. ● Тісна співпраця із роботодавцями склалась саме впродовж 2020 р., інформація щодо попередньої співпраці не оприлюднена. Рекомендації щодо

удосконалення: • Доцільно запровадити систематичне опитування здобувачів ОП щодо очікуваних результатів навчання. • При зустрічах з роботодавцями більш детально ознайомити з існуючою процедурою удосконалення ОП. • Доцільно розглянути можливість ліцензування освітньої діяльності із підготовки магістрів за даною спеціальністю із метою забезпечення наступності освітнього процесу. • Змінити послідовність вивчення здобувачами ОК «Методика навчання біології» та «Професійна практика» та «Основи науково-педагогічних досліджень» перенести на семестр, що передуватиме виконанню Комплексної курсової роботи. • Затверджувати теми комплексних курсових робіт на початку навчального року, що дасть змогу здобувачам проводити дослідження впродовж року та під час педагогічної практики. • Збільшити обсяг ОК «Методика навчання біології». • Розглянути можливості запровадження дуальної освіти на ОП. • Оптимізувати залучення здобувачів вищої освіти до участі у програмах внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності, у програмах міжнародного обміну. • Розглянути можливості спрощення системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів (у частині вагових коефіцієнтів).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма має чітко сформульовані цілі, що визначено метою ОП, а саме: підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі освіти, які володіють загальними і спеціальними компетентностями, що необхідні для здійснення освітнього процесу з біології у закладах середньої освіти з урахуванням сучасних досягнень біології, екології і психолого-педагогічних наук. Цілі освітньої програми відповідають місії Університету, які визначені у Стратегії розвитку ХНУ на 2016-2020 рр. (протокол Вченої ради № 9 від 31.03.2016, <https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/004.pdf>) та Стратегії розвитку ХНУ на 2021-2025 рр. (протокол №7 Вченої ради від 29.12.2020 р., <http://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/020.pdf>). Місія ЗВО, відповідно до Стратегії розвитку ХНУ на 2016-2020 рр., полягає у формуванні загальнокультурної та професійної компетентностей майбутніх фахівців, здатних генерувати нові ідеї і реалізовувати їх у виробничій та науковій сферах, мобільних і конкурентоздатних на ринку праці в Україні та за її межами. Результати інтерв'ювання гарант програми та керівництва університету засвідчують розуміння цілей ОП, існування підтримки ОП з боку керівництва та існування традицій якісної підготовки фахівців у галузі середньої освіти, що відмічено при опитуванні усіма роботодавцями. Так як, ОП зорієнтована на міждисциплінарну підготовку педагога із сучасним природничо-науковим світоглядом, знаннями теоретичних основ і прикладних аспектів біології та екології, психолого-педагогічних особливостей організації освітнього процесу, який володіє методикою та інноваційними технологіями навчання біології у закладах середньої освіти, фокус її полягає в інтеграції змісту біологічної та екологічної підготовки, що забезпечує здатність майбутніх вчителів біології реалізовувати ідеї освіти для сталого розвитку, здійснювати екологічну освіту школярів.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Відповідно до документів, які Університет надав експертній групі на ознайомлення, стейкхолдери були залучені до формування цілей та програмних результатів навчання. Пропозиції та потреби зацікавлених сторін враховувались під час щорічного перегляду ОП (протоколи кафедри № 10/1 від 21.06.2018, № 10/2 від 21.06.2019, № 10/1 від 19.06.2020). При плануванні цілей і досягненні ПРН було враховано пропозиції різних груп стейкхолдерів шляхом залучення їх до опитувань, рецензування та надання відгуків на ОП; неформальному спілкуванні на різноманітних конференціях, семінарах, круглих столах тощо; виступах на засіданнях кафедр. Факти залучення стейкхолдерів підтверджено в процесі зустрічі з представниками роботодавців і здобувачами, які навчаються за ОП. Серед пропозицій були такі, як включення в освітній процес навчальної дисципліни, що забезпечує формування здатності реалізовувати стратегію сталого розвитку в освітньому процесі та збільшити обсяг педагогічної практики до 10 кредитів ЄКТС (заступник директора Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА А. Харчук); доповнити перелік ОК навчальною дисципліною «Стратегія сталого розвитку» та застосування в освітньому процесі інформаційно-комунікаційних технологій навчання (доцент кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти С. Скрипник); зміст навчальної дисципліни «Методика навчання біології» було доповнено темою «Позакласна і позашкільна робота з біології» (директор Хмельницького обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді В. Климчука). Усі пропозиції переглянуті та враховані (протокол № 5 від 24.01.2017). Пропозиції здобувачів, з'ясовані під час

анкетування, враховано і було активізовано використання інноваційних методів навчання в освітньому процесі; доповнено перелік баз педагогічної практики закладами середньої освіти з поглибленим вивченням природничих дисциплін (анкета

<https://docs.google.com/forms/d/1oSIHNNnmKRfza3TPhAncQ9QVsWUnqKxCg8fu73Sxtho/viewanalytics>); ОК «Прикладна екологія» замінено на «Техноекологію» (протокол Вченої ради ХНУ № 11 від 25.06.2020). Окремі пропозиції здобувачів вищої освіти враховано під час розроблення ОП Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Інтереси та пропозиції випускників під час формулювання цілей та ПРН ОП не враховувалися у зв'язку з відсутністю на той час таких осіб. Докази: Запит п.3. Документи, що підтверджують врахування пропозицій стейкхолдерів. Запит п.2. Документи, що підтверджують участь стейкхолдерів у обговоренні та перегляді ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Слід відмітити, що існуючі на випусковій кафедрі наукові школи і її кадровий склад, а також пройдені викладачами міжнародні стажування, створюють підґрунтя для глибокого розуміння тенденцій розвитку галузі, а відповідно для визначення необхідних фахівців зі спеціальності «Середня освіта (Біологія)» програмних результатів навчання. Про врахування при формуванні ОП тенденцій розвитку спеціальності свідчить участь НПП у конференціях, круглих столах, форумах, опитуваннях на зустрічах та при ознайомленні з додатковими документами, які були надані ЕГ. В процесі інтерв'ювання керівництва ЗВО та аналізу пропозицій ринку праці виявлено, що у регіоні підготовку фахівців за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія) здійснює лише Хмельницький національний університет. При зустрічі із роботодавцями Дупляк Т. (заступник директора Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА) відмітила потребу у вчителів біології в Хмельницькій області. Також регіональний контекст враховано у змісті освітніх компонентів ОП, зокрема зміст навчальних дисциплін «Ботаніка», «Систематика рослин» і «Зоологія» передбачає ознайомлення студентів із представниками місцевої флори і фауни; у змісті дисципліни «Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття» розглянуто території та об'єкти природно-заповідного фонду Хмельниччини, види рослин і тварин, що потребують охорони на території області; у змісті дисципліни «Техноекологія» висвітлені екологічні проблеми регіону та шляхи їх вирішення. Встановлено, що під час формулювання цілей та ПРН ОП було враховано досвід подібних ОП, реалізація яких відбувається у ТНПУ ім. В. Гнатюка (у зміст ОП включено навчальні дисципліни «Неорганічна хімія», «Органічна хімія», «Біохімія»), ХДУ (у зміст ОП включено дисципліну «Основи науково-педагогічних досліджень»), ХНУ ім. В.Н. Каразіна (у зміст ОП включено дисципліну «Латинська мова»). А також враховано досвід іноземних програм щодо професійної підготовки вчителів біології, таких як Ягелонський університет (Польща), Карлсруєський університет освіти (Німеччина), Львезький університет (Бельгія) (у зміст ОП включено навчальні дисципліни «Загальна екологія», «Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття»), Вроцлавський університет (у зміст ОП включено дисципліну «Прикладна екологія»), Педагогічний університет ім. Комісії народної освіти в Кракові (Польща) (у зміст ОП включено пропедевтичну практику). Інформація отримана ЕГ із аналізу матеріалів самоаналізу та інтерв'ювання гаранта та НПП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Затверджений стандарт вищої освіти (СВО) відсутній. ОП містить загальні і фахові компетентності, що визначають специфіку підготовки здобувачів за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія) та програмні результати навчання, які визначають те, що здобувач освіти повинен знати, розуміти та буде здатним виконувати після успішного завершення ОП. Таким чином, ОП повністю відповідає основним вимогам, що визначені в Національній рамці кваліфікацій. На момент розробки ОП враховувалися вимоги Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011). Освітня програма Середня освіта (Біологія) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідає 7 кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій (2011), що передбачає набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, достатніх для вирішення складних спеціалізованих задач та практичних проблем у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Визначені в ОП програмні результати навчання відповідають вимогам 7 кваліфікаційного рівня НРК за показниками знання, уміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія. ЕГ відзначено, що ОП передбачені ПРН, які відповідають НРК: знання (біологічної термінології та номенклатури; будови та основних функціональних особливостей підтримання життєдіяльності живих організмів; теоретичних і практичних основ методики навчання біології у закладах середньої освіти та ін.); уміння (формувати в учнів основи цілісної природничо-наукової картини світу через міжпредметні зв'язки біології, екології та хімії; застосовувати інноваційні методи навчання біології, доступно транслювати систему наукових біологічних знань у площину навчального предмета біології з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів; створювати освітнє середовище, що сприяє розвитку і самореалізації учнів; реалізовувати у процесі навчання біології ідеї освіти для сталого розвитку, здійснювати екологічну освіту у закладах середньої освіти та ін.); комунікацію (уміння організувати співпрацю учнів та ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях; володіння іноземною мовою

на рівні, необхідному для використання навчальної і методичної літератури зі спеціальності та ін.); відповідальність і автономія (розуміння значення освіти упродовж життя, уміння самостійно вдосконалювати здобуті під час навчання компетентності). Під час наступного оновлення та перегляду ОП рекомендується звернути увагу на зміни, що відбулися під час затвердження нової редакції Національної рамки кваліфікацій. (Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 519 від 25.06.2020 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341»)

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Цілі розкривають суть ОП і підтверджують її особливість. 2. Програму сформовано із залученням представників НПП, роботодавців. 3. Програмні РН відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для першого рівня вищої освіти. Університет має достатні ресурси для досягнення цілей ОП. 4. ОП сформовано з використанням кращих практик вітчизняних та європейських закладів вищої освіти. Позитивні практики: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: 1. Недостатньо чітка практика залучення студентів до формування та перегляду ОП. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Доцільно запровадити систематичне опитування здобувачів ОП щодо очікуваних результатів навчання. 2. При зустрічах з роботодавцями більш детально ознайомити їх з існуючою процедурою удосконалення ОП. 3. Доцільно розглянути можливість ліцензування освітньої діяльності із підготовки магістрів за даною спеціальністю із метою забезпечення наступності освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії Хмельницького національного університету, також при проектуванні та удосконаленні освітньої програми її цілі та програмні результати навчання визначалися з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних та європейських закладів вищої освіти, позицій та потреб заінтересованих сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, що в цілому свідчить про відповідність ОП критерію 1 з рівнем В. Визначені недоліки, зокрема недостатньо чітка практика залучення здобувачів до формування та перегляду ОП не є суттєвими, оскільки не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. А подані рекомендації носять дорадчий характер.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми редакції 2017 року складає 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту». Обсяг кредитів ЄКТС у навчальному плані 2017 року складає 240 кредитів, що відповідає навчальному навантаженню для відповідного рівня вищої освіти. В ОП обсяг обов'язкових дисципліни складає 180 кредитів ЄКТС, а вибіркової дисципліни – 60 кредитів ЄКТС, що відповідно складає 75 % та 25 % від загального обсягу ОП. Розподіл обов'язкових та вибіркової компонент відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (пункту 15 частини першої статті 62), де встановлено обсяг вибіркової дисципліни не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП. У зв'язку із затвердженням «Концепції розвитку педагогічної освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018 року), відповідно до якої обсяг практичної підготовки має складати не менше 30 кредитів ЄКТС у межах обов'язкової частини бакалаврських програм за ОП було збільшено обсяг пропедевтичної практики з 4 кредитів до 8 кредитів ЄКТС за рахунок зменшення обсягу ОК «Органічна хімія».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має чітку структуру і включає такі обов'язкові компоненти освітньої програми: цикл дисциплін загальної підготовки (49 кредитів ЄКТС), цикл дисциплін професійної підготовки (131 кредит ЄКТС). Всього 180 кредитів ЄКТС. Вибіркові компоненти освітньої програми становлять 60 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (пункту 15 частини першої статті 62) щодо кількості кредитів відведених на дисципліни вільного вибору. Цикл дисциплін фахової підготовки за ОП включає психолого-педагогічний цикл, цикл практичної підготовки і предметно-науковий цикл. Освітні компоненти підпорядковані логіці навчання та загалом дозволяють досягти цілей і програмних результатів навчання. ОК циклу загальної підготовки вивчаються переважно на 1 та 2 курсі, окрім ОЗП.05 (5 семестр, 3 курс), ОЗП.06 (5 семестр, 3 курс). Психолого-педагогічний цикл представлений такими ОК, як: ОПП.07, ОПП.08, ОПП.09, ОПП.10, ОПП.15. Опанувати дисципліни предметно-наукового циклу дозволяють такі ОК, як: ОПП.01, ОПП.02, ОПП.03, ОПП.04, ОПП.05, ОПП.06, ОПП.11, ОПП.13, ОПП.14, ОПП.17, «ОПП.16, ОПП.18. Цикл практичної підготовки розпочинається при вивченні методичної складової ОП та при реалізації таких ОК, як: ОПП.20, ОПП.21, ОПП.22, ОПП.23, ОПП.24, що включає методичний аспект та реалізується після проходження виробничої педагогічної практики (інформація отримана при фокус-зустрічі із академічним персоналом та підтверджена гарантом і завідувачем кафедрою на резервній зустрічі). При опануванні фахових компетентностей із вище вказаних циклів, в цілому, врахований принцип послідовності та логічності. У той же час, логічним було б вивчення здобувачами спочатку ОПП10, а потім ОПП22. Адаптація компетентності та методична складова дисципліни «Методика навчання біології» є необхідною при проходженні пропедевтичної практики. ЕГ також вважає доцільним перенести вивчення дисципліни ОПП15 із 8 семестру у семестр, що передє виконанню ОПП24. Комплексна курсова робота. Адаптація компетентності, що здобуваються в процесі її вивчення необхідні при виконанні курсової роботи. Також вважаємо за необхідне рекомендувати затверджувати теми комплексних курсових робіт на початку навчального року, що дасть змогу здобувачам проводити дослідження впродовж року та під час педагогічної практики. Адаптація курсова робота потребує методичного матеріалу та впровадження результатів дослідження отриманого в процесі реально-діючого навчального процесу у ЗСО. Аналіз матриць відповідностей програмних компетентностей компонентам ОП та забезпечення ПРН відповідними компонентами освітньої програми, а також відомостей про самооцінювання показав наявність логічної системи зв'язку освітніх компонентів з програмними результатами навчання, які в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей навчання. Зміни, що впроваджені в ОП затверджені Вченою радою Хмельницького національного університету (протокол №1 від 31.08.2018 року).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз ОП та силабусів (<http://ecolog.khnu.km.ua/sylabusy/>), робочих програм навчальних дисциплін (<http://ecolog.khnu.km.ua/robochi-programy/>) дозволив зробити висновок, що освітні компоненти відповідають предметній області спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія) та спрямовані на підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі освіти, які володіють компетентностями, необхідними для здійснення освітнього процесу з біології у закладах середньої освіти з урахуванням сучасних досягнень біології, екології і психолого-педагогічних наук. Змістове наповнення освітніх компонентів відповідає інтегральній, загальній і фаховій компетентностям (Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми). Зміст підготовки бакалавра відображений у програмних результатах навчання ОП (Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми). Змісту предметної області відповідають такі освітні компоненти ОП: «Педагогіка», «Загальна психологія», «Вікова та педагогічна психологія», «Методика навчання біології», «Основи науково-педагогічних досліджень», «Пропедевтична практика», «Педагогічна практика», що забезпечують формування у здобувачів вищої освіти: ФК 07, ФК 08, ФК 09, ФК 10, ФК 13, ФК 14. Зміст освітніх компонентів ОП «Ботаніка», «Систематика рослин», «Фізіологія рослин», «Зоологія», «Основи цитології, гістології та ембріології», «Анатомія людини», «Фізіологія людини і тварин», «Біохімія», «Генетика», «Навчально-польова практика з ботаніки», «Навчально-польова практика із зоології» дозволяє сформулювати у здобувачів вищої освіти: ФК 01, ФК 02, ФК 03. Поряд із вище вказаними ОП містить такі освітні компоненти як «Основи вищої математики», «Неорганічна хімія», «Органічна хімія», що формують ФК 04, але на думку ЕГ їх обсяг повинен бути дещо зменшеним. Адаптація провідна дисципліна «Методика навчання біології» потребує збільшення свого обсягу (у ОП представлено 4 кредитами), що є недостатнім.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В ХНУ умови формування індивідуальної освітньої траєкторії регулюють наступні документи: Положення про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/162.pdf>), Положення про порядок вільного вибору навчальних дисциплін студентами ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/0030.pdf>), національну і міжнародну кредитну мобільність - Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/156.pdf>), неформальну освіту - Положення про порядок перерахування результатів навчання та визначення академічної різниці у ХНУ

(<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/006.pdf>). Відповідно до усіх вищезначених документів індивідуальна освітня компонента має складати не менше ніж 25 % загального обсягу освітньої програми, що відповідає вимогам пункту 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту». При цьому студенти мають досить широкий вибір. На сайті університету пропонується каталог вибіркових дисциплін, що забезпечуються кафедрами ЗВО (<https://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?l=0&g=52&r=23&f=%D0%91>). Для зручності здобувачів розроблений путівник, як обрати вибіркову дисципліну. У ньому детально описано можливості та процедуру вибору (подана у самоаналізі та на сайті закладу <https://drive.google.com/file/d/1iDJARs6gem2G7u4QlgFHxzDIqZhwD16W/view>). Посилання на каталог вибіркових дисциплін розміщено на головній сторінці сайту закладу (<https://www.khnu.km.ua/root/page.aspx>) у вкладці Навчання. ЕГ під час зустрічі зі здобувачами з'ясовано, що вони знайомі з можливостями електронного кабінету щодо формування особистої освітньої траєкторії, а також з можливістю обрати не менш ніж 25% навчальних дисциплін. Також здобувачі вказують на розуміння самої процедури вибору дисциплін та відмічають своєчасність її проведення. ЕГ встановила, що здобувачі вищої освіти за ОП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію шляхом індивідуального вибору тематики курсових робіт і навчальних проєктів, вибору баз практик. ЕГ надано для ознайомлення зразок індивідуального навчального плану, де відображено можливість реалізації індивідуальної освітньої траєкторії. Результати анкетування підтверджують реалізацію можливості формування індивідуального вибору здобувачів. Докази : Індивідуальний план здобувача (розділ «Запити та відповіді» п.14)

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

До форм освітнього процесу входить практична підготовка здобувачів, яка здійснювалась відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/00001.pdf>) та Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/158.pdf>). ОП і навчальний план за для практичної підготовки здобувачів передбачають такі ОК: Педагогіка, Вікова та педагогічна психологія, Методика навчання біології, Основи науково-педагогічних досліджень, Комплексна курсова робота, навчальні та виробничі практики, зокрема, навчально-польова практика з ботаніки (6 кредитів), навчально-польова практика із зоології (6 кредитів), пропедевтична практика (8 кредитів), педагогічна практика (10 кредитів). Обсяг практичної підготовки відповідає Концепції розвитку педагогічної освіти. Базами для проходження навчально-польових практик на 1 і 2 курсах є Ботанічний сад ХНУ, НПП «Подільські Товтри» (угода № 77/18 від 7.05.2018). Базами для пропедевтичної і педагогічної практик на 3 і 4 курсах є заклади середньої освіти (угоди № 198/19 від 23.10.2019, № 199/19 від 23.10.2019, № 179/20 від 20.10.2020) і Хмельницький обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді (угода № 180/20 від 20.10.2020) (<http://ecolog.khnu.km.ua/dogovory-pro-tvorchu-spidruzhnist/>). ЕГ при інтерв'юванні керівника практики із сектору навчального відділу з'ясовано процедуру налагодження співпраці між ЗСО задля проходження здобувачами практики. Також відзначено, що терміни практичної підготовки визначаються робочими навчальними планами, а зміст – програмами практик. У яких подано завдання практики, що формують Щоденник педагогічної практики, який включає дві складові: психолого-педагогічну та методичну. Керівництво практикою здійснюють досвідчені учителі, які конкретизують її проведення з урахуванням особливостей навчального закладу. Задоволеність студентів практичною підготовкою визначається шляхом анкетування. Здобувачі ОП задоволені якістю практичної підготовки, що підтверджують результати анкетування (<http://ecolog.khnu.km.ua/yakist-praktychnoyi-pidgotovky-ochyma-studenta-serednya-osvita-biologiya/>) та результати опитування здобувачів при онлайн зустрічі. Також слід відзначити, що ЕГ при зустрічі із роботодавцями мала змогу переконатися у задоволеності їх рівнем підготовки здобувачів та керівниками від ЗВО. Докази: Угоди з базами практик (розділ «Запити та відповіді» п.8) Звіти здобувачів з практик: (розділ «Запити та відповіді» п.9) Робочі програми практик (<http://ecolog.khnu.km.ua/robochi-programy/>)

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В цілому навчання за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія) базується на формуванні соціальних навичок, особливу роль відіграють комунікативні навички. Набуття здобувачами вищої освіти за ОП навичок softs kills забезпечено вивченням дисциплін, що формують загальні компетентності ОЗП 09 «Українське державотворення», ОЗП 11 «Філософія», ОЗП 10 «Українська мова (за профспрямуванням)», ОЗП 07 «Іноземна мова», та частково через дисципліни професійної підготовки ОППо7 «Педагогіка», ОППо 08 «Загальна психологія», ОППо9 «Вікова та педагогічна психологія». Також соціальні навички формуються під час активних форм та методів навчання (робота в парах або малих групах, ділова гра, мозковий штурм, участь здобувачів освіти у науково-практичних конференціях), що дозволяє постійно поліпшувати комунікативні навички і навички командної роботи. Формування soft skills також забезпечують різні види практик: навчально-польові, пропедевтична і педагогічна. Соціальні навички відображені у ПРН 19, ПРН 21, ПРН 23, ПРН 24, ПРН 26. Студенти та НПП підтвердили, що мають можливість навчання на мовних курсах. Зустріч із фокус-групою здобувачів показала наявність у них комунікативних навичок, лідерських якостей, навичок аналізу та розуміння поняття soft skills через наведення таких прикладів соціальних навичок, як робота в колективі, спілкування із однолітками та здобувачами молодших курсів, організація співпраці із учнями та батьками, виступі в ролі вчителя на заняттях. Таким чином, набуті soft skills сприятимуть подальшому професійному становленню випускника спеціальності.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ЕГ встановлено, що при формуванні ОП розробниками враховувався перелік компетентностей для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, визначеного Національною рамкою кваліфікації. Відповідно до «Державного класифікатора професій» 003:2010, фахівець спеціальності 014 Середня освіта спеціалізації 014.05 Середня освіта (Біологія) здатний виконувати професійну роботу вчителя біології. 23.12.2020 р. був затверджений професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». Аналіз відповідності змісту ОП професійному стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» показав, що наявна відповідність за назвою професії та її кодом – 2320, відповідає загальним і фаховим компетентностям та ПРН освітньої програми, загальним та професійним компетентностям професійного стандарту. Слід звернути увагу на забезпечення таких професійних компетентностей, як емоційно-етична, здатність до навчання впродовж життя та рефлексивна компетентність. Докази: Наказ № 2736 від 23 грудня 2020 року «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (http://ru.osvita.ua/doc/files/news/787/78704/Nakaz_2736__3_.pdf).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ встановлено, що обсяг ОП та окремих освітніх компонентів відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту», регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/00001.pdf>), у якому передбачено норми навантаження студентів. Навантаження одного навчального року становить 60 кредитів ЄКТС. Обсяг одного кредиту ЄКТС відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» і складає 30 годин. Тижневе аудиторне навантаження здобувачів вищої освіти за ОП складає 20-24 години. Загальний обсяг навчальних компонентів передбачає аудиторні години: лекції, лабораторні роботи, практичні та семінарські заняття та час, відведений на самостійну роботу. Навчальний час на різні форми навчальної роботи передбачений та регламентований навчальним планом. Кількість годин аудиторних занять становить від 1/3 до 1/2 загального обсягу відведеного навчального часу, що пропонується на опанування окремого освітнього компонента. На самостійну роботу здобувача відводиться від 1/2 до 2/3 загального обсягу навчального часу освітнього компонента. ЕГ внаслідок проведеного аналізу ОП та навчального плану встановила, що загальний обсяг навчального часу складає 240 кредитів ЄКТС (7200 годин), з яких обсяг аудиторних складає 2749 годин (38,18 %), обсяг самостійної роботи здобувачів - 3581 години (49,73 %), в усіх семестрах обсяг кредитів становить 29-31 кредит ЄКТС (<https://mail.google.com/mail/u/2/?tab=wm&ogbl#inbox?projector=1>). Ознайомлення з розкладом занять за весняний семестр на поточний час показало, що навантаження здобувачів відповідає запланованому обсягу. Аналіз силабусів (<http://ecolog.khnu.km.ua/sylabusy/>) та вибіркового аналізу робочих програм (<http://ecolog.khnu.km.ua/robochi-programy/>) показав, що співвідношення аудиторної і самостійної роботи студентів по навчальним дисциплінам знаходиться у діапазоні 30-45 % для більшості дисциплін. Результати зустрічі зі здобувачами дозволили з'ясувати, що студентам вистачає часу на самостійну роботу, опитані здобувачі не відчують себе перевантаженими ні аудиторними заняттями, ні самостійною роботою. З вищезначеного можна зробити висновок, що фактичне навантаження здобувачів вищої освіти реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання. ЕГ відзначено, що при анкетуванні здобувачі позитивно відзиваються щодо навчального процесу на ОП (https://docs.google.com/forms/d/1FV8b_HXL9tJok5zGo4DAGBrWg9eN5d31BWvUMCdp6rs/viewanalytics).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за цією ОП не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: 1. Зміст ОП має чітку структуру, освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему. 2. Співвідношення самостійної та аудиторної роботи здобувачів є оптимальним і сприяє реалізації цілей ОП. 3. Наявність великої кількості профільних дисциплін для самостійного вибору студентом та процедура їх вибору та можливість вибору баз практики надає можливість формування здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії. 4. ОК ОП сприяють формуванню soft skills здобувачів освіти. 5. Виявлена відповідність змісту ОП професійному стандарту за професіями. Позитивні практики: 1. Наявність на сайті ЗВО електронного кабінету для здобувачів вищої освіти, який в дуже зручній формі дозволяє студентам формувати особисту освітню траєкторію, у тому числі здійснювати вибір вибіркового дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони :1. ОК «Методика навчання біології» представлена на ОП у обсязі 4 кредитів, що є недостатнім для спеціальності «Середня освіта. Біологія». Недоліки: 1. При вивченні не коректною є послідовність вивчення таких ОК, як «Методика навчання біології» та «Професійна практика» й «Основи науково-педагогічних досліджень» та «Комплексна курсова робота». Рекомендації щодо удосконалення: 1. Змінити послідовність вивчення здобувачами ОПП10 «Методика навчання біології» та «Професійна практика». 2. Перенести вивчення дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень» із 8 семестру у семестр, що передуює виконанню ОПП24. Комплексна курсова робота. 3. Затверджувати теми комплексних курсових робіт на початку навчального року, що дасть змогу здобувачам проводити дослідження впродовж року та під час педагогічної практики. 5. Збільшити обсяг ОК «Методика навчання біології». 6. Розглянути можливості запровадження дуальної освіти на ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи виявлені сильні сторони і позитивні практики, недоліки, а також рекомендації щодо удосконалення ОП за означеним критерієм, експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за критерієм 2, оскільки: загальний обсяг освітньої програми, відповідно до її змісту та навчального плану, відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (ст. 5) і становить 240 кредитів ЄКТС, що є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання і реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів; відповідність змісту ОП професійному стандарту за професіями; структура ОП передбачає можливість формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок наявності в навчальних планах вибіркових компонентів в обсязі 60 кредитів ЄКТС (25% від загального обсягу ОП у кредитах) та прозорої зрозумілої процедури цього вибору; ОП направлена на розвиток соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Визначені слабкі сторони та недоліки, зокрема: недостатній обсяг ОК «Методика навчання біології» та не коректна послідовність окремих методичних компонентів ОП не є критичними, оскільки вони не вплинули на якість реалізації ОП і можуть бути усунені в досить короткі терміни.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

За результатами аналізу документів та зустрічей з фокус-групами ЕГ констатує, що правила прийому до Хмельницького національного університету (далі Правила прийому), в цілому є чіткими та зрозумілими, щорічно оновлюються та не містять дискримінаційних положень. На сторінці приймальної комісії ХНУ оприлюднені Правила прийому для вступників 2021 року (http://prk.khnu.km.ua/pravila_khnu; <https://tinyurl.com/yhm4qz9k>), а також представлено детальну інформацію щодо умов прийому «Випускникам шкіл, коледжів та технікумів, а також вступникам до магістратури» (<http://prk.khnu.km.ua>), діяльність освітнього центру «Крим-Україна» і «Донбас-Україна» (http://prk.khnu.km.ua/centre_khnu_kdu), нормативні документи, графіки вступних випробувань, інформацію вступникам до аспірантури та докторантури, списки та накази, профільні олімпіади та творчі конкурси тощо. У додатках до Правил прийому є перелік спеціальностей та освітніх програм за рівнями підготовки, за якими оголошується прийом на навчання у 2021 році; Перелік спеціальностей, яким надається особлива підтримка (Додаток 1 до Правил прийому); Таблиця переведення середнього бала документа про повну загальну середню освіту (Додаток 3); Перелік спеціальностей та вагові коефіцієнти ОС «Бакалавр» (Додаток 4); Спеціальності університету, при вступі на які можна отримати додаткові бали за участь в олімпіадах (Додаток 9); Інформація про акредитацію освітніх програм університету (Додаток 11) тощо. В 2021 році за новими правилами прийому заклад передбачає набір за суміжною ОП Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Інформацію щодо правил прийому у 2017 році на сайті ХНУ не представлено, але експертна група мала можливість ознайомитись із Правилами прийому 2017 року (додано на запит ЕГ). Для іноземних студентів існує посилання на вкладку «Information for international students» (http://prk.khnu.km.ua/foreign_students), де англійською мовою представлено детальну інформацію щодо можливостей навчання іноземних здобувачів в ХНУ. Також на сторінці офісу міжнародних відносин (<https://tinyurl.com/y8mvr5l4>) представлено інформацію щодо прийому іноземних громадян до ХНУ, підготовчі курси і ін. За результатами співбесід з відповідальним секретарем приймальної комісії Лопатовським В., експертною групою встановлено, що Правила прийому щорічно оновлюються та оприлюднюються на сторінці приймальної комісії. Докази: Правила прийому 2017 (розділ «Запити та відповіді» п.1)

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому до ХНУ в 2017 році враховують особливості ОП СО (Біологія). Відповідно до «Умов прийому на навчання до ЗВО України» у 2017 р. перелік конкурсних предметів на навчання за ОП включав українську мову і літературу, біологію, хімію або математику (на вибір). Враховуючи особливості ОП, за Правилами прийому ХНУ, у 2017 р. вступ здобувачів вищої освіти на основі ПЗСО здійснювався за такими сертифікатами ЗНО та ваговими коефіцієнтами: українська мова і література (0,4), біологія (0,3), хімія (0,2) або історія України (0,2) (на вибір) та при врахуванні середнього бала атестата (0,1). У ході зустрічі, відповідальний секретар приймальної комісії В.Лопатовський, повідомив, що до формування вагових коефіцієнтів з предметів ЗНО залучаються гарант ОП і завідувач кафедри. Мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі (за Правилами прийому 2017 та 2021 р.) – 100 балів, надається «Таблиця переведення середнього бала документа про ПЗСО». Конкурсний бал (КБ) за ОП СО (Біологія) (згідно Правил прийому 2017 р., п.5.5.) розраховувався таким чином: $KB = K1 \cdot P1 + K2 \cdot P2 + K3 \cdot P3 + K4 \cdot A + K5 \cdot OY$, де: P1, P2 – оцінки ЗНО або вступних іспитів з першого та другого предметів; P3 – оцінка ЗНО, вступного іспиту або творчого конкурсу з третього предмету; A – середній бал документа про ПЗСО переведений у шкалу від 100 до 200 балів (додаток 5), OY – бал за успішне закінчення підготовчих курсів ХНУ для вступу до нього за шкалою від 100 до 200 балів при вступі на спеціальності (спеціалізації), зазначені у додатку 6. Особливістю вступу у 2020 р. на суміжну ОП Середня освіта (БтаЗЛ), зі слів В. Лопатовського, Правилами прийому була надана можливість отримання додаткових балів переможцям олімпіад. У 2021 р. у зв'язку з карантинном всеукраїнські чи міжнародні олімпіади не проводились, однак, Правилами прийому передбачено отримання додаткових балів за участь в олімпіадах, які проводить ХНУ (Додаток 9). Так, в Університеті проводять олімпіади з біології (за підтримки кафедри екології та біологічної освіти), української мови і літератури, математики та хімії. Спеціальні умови вступу на основі співбесіди передбачені пільговим категоріям осіб (п.8.Правил прийому 2021 р.). На сайті закладу представлено «Форму для реєстрації на внутрішні іспити для вступу до ХНУ (для вступників пільгових категорій)» (<https://tinyurl.com/yfe96dvs>), у якій надається детальна інформація (терміни реєстрації та вступних іспитів, номер телефону для консультування тощо). Набір на заочну форму навчання у 2017 р. не здійснювався, але для ОП СО (БтаЗЛ) у 2021 р. передбачено вступ на таку форму навчання. Вступ на основі диплому молодшого спеціаліста на дану ОП та суміжну, не передбачається, що пояснюється відсутністю у регіоні таких закладів. Для вступників ХНУ пропонує калькулятор абітурієнта (<https://tinyurl.com/yzl7nhjb>), а також он-лайн тестування для визначення власної професійної спрямованості та спеціальностей ХНУ за методиками Є. Клімова та Б. Федоришина (<https://tinyurl.com/yz7tcqg8>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ХНУ створені належні умови для академічної мобільності, визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та за програмами академічної мобільності. Процедура визнання результатів навчання регламентується документами Університету: «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ» (<https://tinyurl.com/yaeade7g>); «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ», п.9.23 та п.10 (<https://tinyurl.com/y7qdz5e>); «Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці у ХНУ» (<https://tinyurl.com/y9trpjmsx>), які є у відкритому доступі на сайті у розділі «Публічна інформація» (підр.«Положення»). Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, згідно «Положення про порядок перезарахування..» поширюється як на обов'язкові (п.3.2), так і вибіркові ОК (п.3.16). Перезарахування ОК (п.1.4.) здійснює декан за заявою здобувача та погодженням завідувача відповідної кафедри на підставі представленого документа про попередню освіту (академічної довідки; додатка до диплома про вищу освіту... витягу з навчальної картки студента або завіреного деканом індивідуального навчального плану) та/або на основі проведення експертного оцінювання. Заява здобувачем подається не пізніше одного тижня від початку його навчання на певному курсі (до формування індивідуального навчального плану). Термін розгляду документів та прийняття рішення щодо процедури перезарахування ОК, не має перевищувати 10 днів (п.1.5). Механізми перезарахування ОК описані у п.3.3 Положення. Перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності регулює «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність..», у якому детально описано можливі види і форми академічної мобільності та процедуру визнання. Так, зарахування ОК здійснюється на підставі представленої здобувачем Академічної довідки з переліком та результатами вивчення ОК, кількістю кредитів ЄКТС та інформацією про систему оцінювання навчальних досягнень, завіреної в установленому порядку у закладі освіти – партнері. В ХНУ учасникам освітнього процесу надаються можливості академічного обміну, що передбачені низкою договорів між ХНУ та українськими і закордонними ЗВО (<http://interdept.khnu.kn.ua>). Прикладів визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО здобувачами даної ОП немає. На думку ЄГ, необхідно розглянути можливості внутрішньої академічної мобільності для здобувачів. Під час зустрічі з ЄГ, проректор з міжнародних зв'язків М. Йохна повідомив, що в ХНУ створені можливості для академічної мобільності, але карантинні обмеження дають можливість тільки участі у онлайн-форматі (для НПП). Під час зустрічі зі здобувачами ОП було з'ясовано, що вони обізані про можливості академічної мобільності через сайт закладу, бесіди з куратором (гарантом ОП), проте введені обмеження та закриття кордонів не дали змогу ними скористатись.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті є чіткими і зрозумілими, регулюються «Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці у ХНУ» (<https://tinyurl.com/y9trjmxs>) (п.5). Згідно Положення зарахування можливе в обсязі до 10 % від загального обсягу ОП, у т.ч. з навчальної дисципліни в цілому або окремих її розділів чи видів навчальної роботи. За процедурою здобувач звертається із заявою та додатковими документами (сертифікати, свідоцтва, освітні програми) до проректора з науково-педагогічної роботи про визнання результатів навчання з певних ОК, набутих у неформальній та/або інформальній освіті. Надалі створюється експертна комісія (до складу якої входять: заступник декана з навчально-методичної роботи; завідувач випускової кафедри або гарант відповідної ОП; провідні НПП, які викладають ОК, що пропонуються до зарахування), яка визначає можливість визнання результатів навчання, форми та строки проведення атестації з поданих до розгляду ОК. У випадку винесення експертною комісією позитивного рішення, викладач (який викладає означену дисципліну) ознайомлює здобувача з програмою дисципліни, переліком контрольних питань (що виносяться на підсумкове оцінювання), рекомендує навчально-методичну літературу, надає консультації. Для виконання завдань і підготовки до підсумкового контрольного заходу здобувачу надається 7-10 робочих днів (залежно від обсягу ОК). Комісія здійснює оцінювання, виставляє підсумкову оцінку (за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС). Результати не зараховуються, якщо середньозважений бал, який набрав здобувач вищої освіти за результатами атестації, нижчий ніж 3,00. Прикладами реалізації процедури визнання результатів, отриманих у неформальній освіті є перезарахування результатів здобувачем ОП в межах вибіркової дисципліни «Інформаційні технології в освіті». (Х. Мотяшок, Міжнародний вебінар (Польща) «Онлайн навчання як нетрадиційна форма сучасної освіти: на прикладі платформи Moodle»; І. Заплитнюк, «Медіаграмотність та критичне мислення: від теорії до практики»). Цей факт зазначено у звіті про самооцінювання; підтверджено у ході спілкування з викладачем (А. Дячук), здобувачами (Х. Мотяшок, І. Заплитнюк) та підкріплено відповідними документами. У ході спілкування було висвітлено, що підставою для зарахування результатів неформальної освіти були заяви здобувачів на ім'я завідувача кафедри екології та біологічної освіти. За її дорученням викладач ОК «Інформаційні технології в освіті» А. Дячук провів перевірку знань із заявлених тем. На основі позитивних висновків викладача прийнято рішення щодо задоволення заяв здобувачів ОП. Під час онлайн-зустрічі зі здобувачами, вони також підтвердили, що ознайомлені з даною процедурою та користуються у процесі навчання платформами для самоосвіти. Докази: Перезарахування результатів неформальної освіти (розділ «Запити та відповіді» п.5)

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: 1. В Правилах прийому 2021 р. на суміжну ОП Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) передбачена можливість отримання додаткових балів за участь в олімпіаді з біології, що проводиться в ХНУ. 2. В ХНУ створені можливості для перезарахування здобувачем вищої освіти результатів навчання за програмах академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти, які регулюються відповідними документами закладу: «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/156.pdf>) та «Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/006.pdf>). Позитивні практики: 1. На сайті приймальної комісії (<http://prk.khnu.km.ua>) розроблені та впроваджені на високому інформативному рівні онлайн-сервіси для вступників. Зокрема, ХНУ для абітурієнтів пропонує «Калькулятор абітурієнта» (<http://prk.khnu.km.ua/kalkulyator-abituriyenta>), а також он-лайн тестування для визначення власної професійної спрямованості та спеціальностей ХНУ (у тому числі СО (Б)) за методиками Є. Клімова та Б. Федоришина (http://prk.khnu.km.ua/testy_proforient). 2. Для іноземних студентів існує вкладка «Information for international students» (http://prk.khnu.km.ua/foreign_students), де англійською мовою представлено детальну інформацію щодо можливостей навчання іноземних здобувачів в ХНУ. Також на сторінці офісу міжнародних відношень (<https://tinyurl.com/y8mvr5l4>) представлено інформацію щодо прийому іноземних громадян до ХНУ, підготовчі курси і ін. 3. ХНУ також створює спеціальні умови участі на основі співбесіди пільговим категоріям осіб (п.8.Правил прийому 2021 р.). На сайті Університету представлено «Форму для реєстрації на внутрішні іспити для вступу до ХНУ (для вступників пільгових категорій)» (<https://tinyurl.com/yfe96dvs>), у якій надається роз'яснювальна інформація (терміни реєстрації та вступних іспитів, номер телефону для консультування тощо).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: 1. Здобувачі даної ОП не достатньо залучаються до участі у програмах внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності. Недоліки: 1. На сторінці приймальної комісії у розділі «Спеціальності університету (освітні програми)» (http://prk.khnu.km.ua/university_specialties) відсутнє інформування про освітні програми ЗВО, з якими можна познайомитись лише через категорію «Освітні програми» на сайті кафедри екології та біологічної освіти. Рекомендації щодо удосконалення: 1. З метою ознайомлення вступників з інформацією про ОП, на сторінці приймальної комісії надати посилання для розміщення відповідних ОП чи створити функціонал можливого переходу на сторінку «Освітні програми» з різних сторінок сайту приймальної комісії. 2. Оптимізувати залучення здобувачів вищої освіти до участі у програмах внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Експертною групою визначено відповідність критерію 3 за рівнем В, оскільки існує доступ до ОП, правила прийому на навчання (2017 р.) за освітньою програмою Середня освіта (Біологія) є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості самої освітньої програми, щорічно оновлюються та оприлюднені на офіційному веб-сайті ХНУ, а також створені можливості для визнання результатів навчання, участі у програмах академічної мобільності здобувачів та результатів неформальної і інформальної освіти, які регулюються відповідними нормативними документами. Вважаємо, що слабка сторона (не достатнє залучення здобувачів ОП до програм академічної мобільності) та недолік (відсутність на сторінці приймальної комісії для вступників 2021 р. детальної інформації про ОП закладу) не є критичними та можуть бути відкориговані у короткі терміни. При цьому визначені слабка сторона та недолік не вплинули на доступ до даної ОП та визнання результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Для аналізу відповідності ОП цьому підкритерію були розглянуті: матриця відповідності методам навчання і викладання ПРН, силабуси та програми навчальних дисциплін. Для досягнення ПРН використовують форми і методи навчання та викладання, що визначаються Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/00001.pdf>). Вимоги студентоцентрованого підходу забезпечують інноваційні методи навчання, спрямовані на розвиток творчих здібностей здобувачів вищої освіти; гнучкий графік консультацій викладачів та індивідуальний підхід до організації самостійної роботи; використання «Модульного середовища для навчання» (<https://msn.khnu.km.ua/>), що дозволяє студентам навчатися у зручний час і реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію; прозорість оцінювання здобувачів в інформаційній системі «Електронний університет»; оприлюднені в робочих програмах і силабусах дисциплін критерії оцінювання. В університеті застосовано інноваційний підхід до забезпечення освітнього процесу з використанням сучасних інтернет-платформ. Викладання забезпечує досягнення заявлених у програмі цілей та результатів, про що свідчить опитування здобувачів та їх успішність у навчанні. Студентоцентрований підхід полягає в тому, що основні форми і методи навчання обираються відповідно до змісту освітніх компонентів, застосовуються кращі практики викладання. Це дозволяє оптимально формувати компетентності і досягати ПРН. У межах ОП студентоцентрований підхід та принципи академічної свободи реалізуються в тому числі через вибірково компоненту, яка становить 60 кредитів ЄКТС (25%) (<https://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?l=0&t=52>). Особисті світоглядні, релігійні чи політичні погляди НПП не впливають на реалізацію академічної свободи здобувачів. Опитування НПП підтвердило відсутність обмежень академічної свободи (вільне обрання форм та методів викладання, внесення змін до програми дисципліни, силабусу, навчального плану та ОП, розробка методичних матеріалів, напрямки наукової діяльності, можливість та сприяння стажуванням, підвищенню кваліфікації тощо). Студентоцентроване навчання передбачає урахування пропозицій здобувачів вищої освіти під час визначення переліку і змісту освітніх компонентів, вибору методів і технологій навчання, тем і керівників курсових робіт, баз практик. Задоволеність здобувачів наданням освітніх послуг визначається шляхом щорічного анкетування, результати якого обговорюються на засіданнях кафедри (протоколи № 10 від 14.06.2018, № 10/1 від 18.06.2019, № 10 від 16.06.2020). ЕГ група ознайомила із результатами анкетування на основі яких встановила, що в цілому здобувачі вищої освіти за ОП задоволені методами і технологіями навчання (<http://ecolog.khnu.km.ua/anketuvannya/> анкета «Освітній процес очима студента»). Виходячи з наведеного вище констатовано, що студентоцентрований підхід та принципи академічної свободи дотримуються при навчанні за ОП, що акредитується.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

За результатами зустрічей з студентами було встановлено, що їм своєчасно та в доступній формі надається інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання; інформація є зрозумілою для здобувачів освіти. Інформацію щодо змісту та організації усього освітнього процесу здобувачі вищої освіти можуть отримати на сайті у Положенні про організацію освітнього процесу у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/00001.pdf>) і Положенні про контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/00004.pdf>). ПРН, порядок та

критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів містяться в робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін. При виборі дисциплін вибіркової компоненти здобувачі також мають можливість ознайомитися з презентаціями вибірових дисциплін, робочими програмами, силабусами (<https://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?l=0&g=52>). Усі дисципліни, які викладаються на ОП розміщені в системі Moodle, що було продемонстровано гарантом ОП та завідувачем кафедрою. А також ЕГ було надано гостьовий доступ до модульного середовища ЗВО (<https://msn.khnu.km.ua/>). Інформація про форми проміжного і підсумкового контролю, порядок проведення контрольних заходів надається викладачем на початку вивчення дисципліни. Порядок та критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонент наведені у робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін. У силабусах наведені методи контролю, розподіл балів за різні види роботи та критерії підсумкової оцінки. Терміни та час проведення різних видів навчальної роботи регламентується розкладами занять, що відображені на сайті університету та графіками іспитів і консультацій. Експерти під час спілкування з студентами переконалися, що система інформування працює ефективно. Найважливішою інформаційно-методичний супровід освітніх компонентів: навчальні посібники, методичні рекомендації до проведення практичних робіт, проходження практики тощо. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти за програмою, що акредитується, до відповідних інформаційних і матеріальних ресурсів, необхідних для навчання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час реалізації ОП відбувається поєднання навчання і досліджень, а саме, проводиться велика кількість практичних і лабораторних робіт з базових та фахових дисциплін, які передбачають проведення лабораторних експериментів, практичних кейсів, тренінгів тощо. Викладачі проводять наукові дослідження та мають наукові публікації в контексті змісту навчальних дисциплін за ОП. У рамках реалізації ОП на кафедрі екології та біологічної освіти проводяться наукові дослідження за темами «Професійна підготовка майбутніх вчителів біології», «Екологічна освіта та освіта для сталого розвитку». До наукових досліджень долучаються здобувачі вищої освіти за ОП. Результати досліджень здобувачів вищої освіти були апробовані і надруковані у збірниках таких конференцій: Всеукраїнська науково-практична конференція «Тернопільські біологічні» (І. Заплитнюк); I Міжнародна науково-практична конференція «Екологічна безпека об'єктів туристично-рекреаційного комплексу» (Д. Білецька); V Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні інформаційні технології в освіті та науці» (Х. Мотяшок, В. Гадомська); Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми урбоєкосистем» (А. Левчук); IV міжнародна науково-практична конференція «Регіональні геоекологічні проблеми в умовах сталого розвитку» (Д. Дьобан). Здобувачі беруть участь у щорічній науково-практичній конференції студентів ХНУ. Вище подана інформація отримана ЕГ із матеріалів самоаналізу та підтверджена опитуванням здобувачів та НПП при зустрічі. Здобувачі та викладачі не обмежені у виборі та методах реалізації власних наукових інтересів. Існує можливість використовувати матеріально-технічні бази ЗВО та організацій-партнерів для проведення спільних досліджень. Студенти мають змогу працювати у двох наукових гуртках: «Сучасні технології навчання біології» (керівник – С. Скрипник); «Борівітер» (керівник – С. Льїнський). Навчально-наукові дослідження здобувачі виконують при написанні курсових робіт. ЕГ встановлено, що окремі елементи наукових досліджень спостерігаються на лабораторних роботах «Вимірювання шуму» з навчальної дисципліни «Техноекологія», результати якої були представлені у вигляді, що зафіксовано ЕГ на сайті за посиланням (<http://ecolog.khnu.km.ua/2020/11/24/navchannya-cherz-doslidzhennya/>) і навчальний проєкт з ОК «Біохімія» (<http://ecolog.khnu.km.ua/2021/01/05/zahyst-navchalnyh-proyektiv-z-dystsypliny-biohimiya/>). Під час аналізу наданих ЗВО матеріалів і онлайн зустрічі зі стейкхолдерами було підтверджено поєднання навчання і досліджень здобувачів освіти при проведенні дослідницьких робіт. В цілому ОП сприяє не лише набуттю теоретичних знань та практичних навичок і умінь, але й забезпечує можливість реалізації здобувачами власного наукового потенціалу. В подальшому рекомендується долучати здобувачів, які навчаються за ОП, що акредитується, до участі у конкурсах студентських наукових робіт, грантів для молодих вчених та студентської молоді як в Україні, так і за її межами.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП постійно долучаються до оновлення змісту освіти та освітнього контенту з урахуванням специфіки ОП, а також сучасних досягнень науки і техніки. Систематичне оновлення змісту ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик передбачено Положенням про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/07.pdf>). НПП, що викладають на ОП результати своїх досліджень публікують у фахових виданнях України і журналах, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних, апробовані на конференціях різних рівнів. А відтак відносно нових досліджень оновлюють програми та силабуси на ОП. ЕГ встановлено, що моніторинг оновлення ОП здійснюється гарантом ОП, НПП, стейкхолдерами. Ініціювати оновлення змісту освіти згідно зазначених вище документів можуть усі учасники освітнього процесу або зовнішні стейкхолдери. НПП на зустрічі проінформували про те, що вони постійно вдосконалюють освітні компоненти програми згідно до вимог законодавства. За результатами дослідження проблеми підготовки майбутніх учителів біології Г. Білецькою, С. Скрипником, О. Матеюк внесені зміни до змісту ОК «Методика навчання біології», а також до програми педагогічної практики. Враховуючи результати досліджень регіональної фауни О. Тарасенко, С. Льїнського оновлено зміст тем ОК «Зоологія» і теми ОК «Фізіологія людини і тварин». За результатами наукових досліджень Г. Білецької, С. Скрипника, О. Єфремової було впроваджено інформаційно-комунікаційні технології навчання з використанням сучасних цифрових ресурсів. З урахуванням результатів досліджень природно-заповідного фонду та екомережі Хмельницької області. Л. Казімірова оновила зміст навчальної дисципліни

«Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття». (Матеріали, що подані ЗВО підтвержені ЕГ на основі програм та силабусів відповідних дисциплін та відеозустрічах із НПП та здобувачами). Ознайомлення з силабусами освітніх компонентів ОП підтвердило, що НПП здійснюють необхідну роботу з оновлення методичного забезпечення навчального процесу. Разом з цим, в силабусах і робочих навчальних програмах ряду навчальних дисциплін необхідно оновити рекомендовану літературу, при цьому в перелік включати відповідні роботи викладачів цієї ОК.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Університетом розроблено ряд документів, що регулюють питання інтернаціоналізації діяльності закладу: міжнародна діяльність ХНУ регламентується положеннями (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/156.pdf>, <https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/0002.pdf>) і договорами між ХНУ і закордонними партнерами (<http://bit.ly/зарAQXo>). Освітній процес на ОП пов'язаний з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО через використання під час розробки та оновлення змісту освітніх компонентів, добору методів навчання прогресивного зарубіжного досвіду, набутого викладачами під час закордонних стажувань (Г. Білецька, Н. Міронова, С. Скрипник, О. Магдюк, Н. Торчинська (Польща), В. Мудраков (Німеччина). До проведення навчальних занять залучаються зарубіжних фахівці (викладач Талінського Ліннемеєського лицю (Естонія) А. Мерікотки, фахівець із секвенування ДНК у компанії Fasteris (Швейцарія) Д. Гудкова). Інтернаціоналізація наукових досліджень викладачів здійснюється під час участі у міжнародних конференціях, публікації результатів досліджень у зарубіжних виданнях, у т.ч. таких, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus або Web of Science Core Collection (Г. Білецька, Н. Міронова, С. Скрипник, А. Ганзюк, А. Дячук, О. Кулешова, Л. Міхеєва, Ю. Дутчак). Докази : Сертифікати проходження стажувань НПП у іноземних ЗВО (розділ «Запити та відповіді» п.10)

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: 1. Наявність актуальних робочих програм і силабусів. 2. Застосування широкого спектру традиційних та інноваційних методів і форм навчання. 3. Використання індивідуальних методів навчання. 4. Залучення до оновлення змісту програми стейкхолдерів та всіх учасників освітнього процесу, поєднання теоретичного та практичного навчання. 5. Студентоцентрикований підхід. 6. НПП Університету, що задіяний при реалізації ОП, мають досить високу публікаційну активність, у тому числі в журналах, що входять до наукометричних баз SCOPUS та Web of Science. Позитивні практики: 1. При виконанні лабораторних робіт у дистанційному режимі викладачі надають відео виконання лабораторної роботи. 2. Університетом здійснюється підтримка та стимулювання наукової роботи, у тому числі преміювання НПП за публікації в журналах, що входять до наукометричних баз SCOPUS та Web of Science. 4. Функціонал, Електронний університет, який застосовується на сайті Університету дає можливість студенту ознайомитись з силабусами навчальних дисциплін, для вибіркового дисциплін, що пропонуються у каталозі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1. Недостатня поінформованість та організаційно-методичний супровід здобувачів вищої освіти в питаннях міжнародної співпраці, стажування, участі в програмах обміну, міжнародних наукових проектах. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Активізувати участь здобувачів у програмах міжнародного обміну. 2. Посилити навчання та викладання методами, що сприяють розвитку креативності, критичного мислення, наприклад неординарного розв'язування завдань тощо, в ОК, що формують та розвивають на ОП соціальні навички (soft skills). 3. Вчасно оновлювати перелік рекомендованої літератури, в тім числі працями своїх викладачів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на виявлені сильні сторони і позитивні практики, недоліки, а також рекомендації щодо удосконалення ОП за означеним критерієм, експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за Критерієм 4. Оскільки на ОП, що акредитується, при проведенні занять використовуються технології інтерактивного навчання, освітня програма розміщена на сайті ЗВО та робочі програми й силабуси освітніх компонент ОП доступні для здобувачів

вищої освіти через «Електронний університет» та «Модульне середовище для навчання» та в них надається в достатньому обсязі інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання, а також реалізація освітньої програми забезпечує поєднання навчання і досліджень та формує сприятливе середовище для навчання і наукових досліджень. Визначені слабкі сторони, а саме недостатня поінформованість та організаційно-методичний супровід здобувачів вищої освіти в питаннях міжнародної співпраці, стажування, участі в програмах обміну не є критичними, оскільки вони не вплинули на якість реалізації ОП і можуть бути усунені в досить короткі терміни.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів (КЗ) у межах ОК та критерії оцінювання здобувачів регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/00001.pdf>), «Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/00004.pdf>) та «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/0015.pdf>). В цих нормативних документах прописано процедури та форми оцінювання знань під час вхідного, поточного та підсумкового контролю, що проводяться згідно із РП ОК та графіком навчального процесу. Прозорою і доступною для всіх учасників освітнього процесу є інформація щодо форм КЗ та критеріїв оцінювання, що відображаються у РП (<http://ecolog.khnu.km.ua/robochi-programy-bakalavr-serednya-osvita-biologiya/>) ОК. Крім того, цю інформацію НПП доводять до здобувачів на першому занятті з ОК та через «Модульне середовище для навчання» (https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/437160/mod_resource/content/1), що встановлено під час спілкування з НПП та здобувачами й підтверджено результатами опитувань (<https://docs.google.com/forms/d/1EbbLAsyDaJMtZdcjZOp19Lczj7pYlGnsRSOgLRDFs/viewanalytics>). Оцінювання навчальних досягнень здобувачів у ХНУ під час поточного контролю та підсумкового у формі іспиту та диференційованого заліку здійснюється за інституційною чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а підсумкового у формі заліку за вербальною шкалою («зараховано», «незараховано»). РП ОК містять критерії оцінювання, інституційну шкалу оцінювання, що дозволяє встановити досягнення здобувачем результатів навчання, а також контрольні питання. ЕГ вважає некоректним формулювання критерію оцінки «добре» при підсумковому контролі в РП ОК, оскільки вона визначається не лише оцінкою за відповідь під час іспиту, а й рівнем поточного контролю. Моніторинг обізнаності здобувачів з формами КЗ та критеріями оцінювання, своєчасності надання інформації щодо оцінювання результатів навчання здійснюється під час опитувань «Оцінка навчальної дисципліни» (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfOJ9On4iOBQidTtNlPlZOaoPV4VN5bySqVHiGgORDxJLERQg/viewform>) та «Освітній процес очима студента» (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd1SBrs6KVCswkACz86KtixcQmiDJoZMFGM3AyhleJ2pRrIA/viewform>). ЕГ під час спілкування з представниками студентського врядування встановлено, що на початку навчання у здобувачів виникають труднощі при розумінні системи оцінювання навчальних досягнень, а саме вагових коефіцієнтів, встановлених для кожного виду навчальної роботи під час поточного контролю та вагових коефіцієнтів середньозваженої оцінки за результатами поточного контролю й оцінки за іспит під час підсумкового контролю. Тому старшокурсники здійснюють супровід першокурсників, допомагають адаптуватись до системи оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія) відсутній. Атестація здобувачів вищої освіти ОП здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного екзамену. Процедура підсумкової атестації здійснюється відповідно до Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/0015.pdf>). При аналізі Програми кваліфікаційного екзамену з'ясували, що підсумкова атестація передбачає перевірку результатів навчання з педагогіки, психології, різних розділів біології, екології та методики навчання біології у закладах середньої освіти. Формою проведення кваліфікаційного екзамену є тестування в системі «Модульне середовище для навчання» з використанням різних видів тестових завдань, які містять також й задачі з генетики, біохімії, молекулярної біології та загальної екології. Поєднання різних видів тестових завдань і задач дозволяє визначити сформованість програмних компетентностей і результатів навчання, зробити висновок про досягнення мети освітньої програми. До складу Екзаменаційної комісії включаються представники роботодавців.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження

результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/00001.pdf>), «Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/00004.pdf>), «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/0015.pdf>) та «Положенням про дотримання академічної доброчесності у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/0005.pdf>). Як показали результати спілкування з НПП та здобувачами, інформація щодо правил проведення КЗ доводиться до відома здобувачів на перших заняттях з ОК, окрім того, вона представлена у РП та силабусах, які розміщені на офіційному сайті кафедри екології та біологічної освіти ХНУ (<http://ecolog.khnu.km.ua/>) та в «Модульному середовищі для навчання» (https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/437160/mod_resource/content/1). Використання тестового контролю при складанні іспитів, врахування під час семестрового контролю поточних оцінок, виставлених в електронному журналі, повторне складання іспиту за незадовільної оцінки в присутності комісії та публічний захист курсових робіт забезпечує об'єктивність екзаменаторів, яку контролюють завідувач кафедри та декан факультету. У разі незгоди здобувача з результатами поточного чи семестрового контролю у формі заліку, він має право у визначені терміни звернутися до викладача за роз'ясненням щодо отриманої оцінки. Рішення щодо висловленої незгоди приймає викладач і, якщо воно не влаштовує здобувача, він може звернутися до завідувача кафедри. Якщо здобувач не погоджується з результатами семестрового контролю у формі іспиту, він має право звернутися до декана факультету з умотивованою заявою. Письмова робота здобувача може бути надана для оцінювання іншому НПП, що викладає ту саму чи суміжну дисципліну. Після повторного оцінювання роботи декан приймає за остаточну вищу оцінку. У випадку незгоди з отриманою оцінкою під час атестації, здобувач вищої освіти має право на апеляцію. Процедуру запобігання та врегулювання конфлікту інтересів встановлює «Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/170.pdf>), згідно з яким основними заходами врегулювання конфлікту інтересів є: усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів; застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій або прийняттям рішень; обмеження доступу особи до певної інформації; перегляд обсягу службових повноважень особи; переведення особи на іншу посаду; звільнення особи; передача матеріалів до правоохоронних органів. Експертною групою не виявлено випадків оскарження результатів контрольних заходів та атестації здобувачів, а також конфлікту інтересів під час реалізації даної ОП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності (АД) у ХНУ прописані у Стратегіях розвитку ХНУ на 2016-2020 рр. та на 2021-2025 рр. (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/004.pdf>; <http://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/020.pdf>), «Положенні про дотримання академічної доброчесності» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/0005.pdf>), «Положенні про діяльність ХНУ у сфері інтелектуальної власності» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/046.pdf>), «Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/002.pdf>). Всі ці документи знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті ХНУ. Під час спілкування з фокус-групами ЕГ з'ясувала, що всі учасниками освітнього процесу ХНУ підписали Декларацію про те, що зобов'язуються дотримуватися вимог Кодексу академічної доброчесності учасників під час освітнього процесу, наукової діяльності та виконання організаційно-адміністративних функцій. За результатами анкетування «Доброчесність очима студентів» переконались, що всі опитувані здобувачі (100 %) проінформовані щодо процедур дотримання АД під час навчання та процедур звернення у разі виявлення факту порушення АД чи підозри в застосуванні неетичної практики в освітній, науковій чи іншій діяльності будь-кого з учасників освітнього процесу в університеті (<https://docs.google.com/forms/d/1wKYSzBX3hYInioMuDDShAAGrxRY9einIBYpkrLUWNfA/viewanalytics>). Під час проведеної експертизи ЕГ встановила, що інструментами протидії порушенням АД в ХНУ є: електронні журнали, «Модульне середовище для навчання», перевірка оригінальності тексту курсових робіт та наукових статей за допомогою систем Unicheck та Anti-Plagiarism. ЕГ відмічено, що АД широко пропагується серед НПП та здобувачів. Під час спілкування з академічною спільнотою встановлено, що популяризацію АД здійснюють куратори груп під час кураторських годин, керівники курсових робіт під час консультування, Відділ із забезпечення якості освіти під час заходів з фокус-групами здобувачів (<http://vzia.khnu.km.ua/informatsiya-dlya-uchasnykiv-fokus-grup/>), наукова бібліотека ХНУ шляхом проведення заходів, присвячених академічній доброчесності та академічному письму (<http://ecolog.khnu.km.ua/2020/11/26/pryntsyup-akademichnoyi-dobrochesnosti-ta-instrumenty-yiyi-dotrymannya/>). Учасники освітнього процесу свої відгуки та пропозиції щодо дотримання АД можуть висловити через скриньку, що розміщена на сторінці Відділу забезпечення якості освіти (<http://vzia.khnu.km.ua/propozytsiyi-i-vidguky>). Крім того, скриньки довіри є на сайті університету (<https://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?l=0&r=10>), кафедри екології та біологічної освіти (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdgtcseL9gAoNNzquXBZsFXqmJLQW3phfSd3pCZu8RLAcSQ/viewform>) та в навчальному корпусі №4. ЕГ встановлена політика «нульової толерантності» до будь-яких проявів академічної недоброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: 1. Інформація щодо форм і правил проведення КЗ, критеріїв оцінювання є доступною для всіх учасників освітнього процесу. 2. Політика та процедури у ХНУ щодо дотримання АД є чіткими і зрозумілими. 3. В ХНУ популяризується АД, здійснюються цілеспрямовані заходи та проводиться опитування здобувачів щодо дотримання встановлених процедур. Позитивні практики: 1. Впровадження електронних журналів, «Модульного середовища для навчання», перевірки відсоткового значення оригінальності тексту курсових робіт та наукових статей як вагомих інструментів протидії порушення доброчесності. 2. Інформація про контрольні заходи доводиться до відома здобувачів освіти різноманітними засобами. 3. РП і силабуси з усіх ОК даної ОП представлені на сайті ХНУ, на сторінці кафедри екології та біологічної освіти, а також в «Модульному середовищі для навчання».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: 1. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів ускладнюється введенням вагових коефіцієнтів, встановлених для кожного виду навчальної роботи під час поточного контролю та вагових коефіцієнтів середньозваженої оцінки за результатами поточного контролю й оцінки за іспит під час підсумкового контролю. 2. Некоректність формулювань критеріїв оцінювання при підсумковому контролі в РП ОК. 3. Результати опитувань здобувачів вищої освіти щодо контрольних заходів та їх оцінювання не у повній мірі оприлюднюються на офіційному сайті, є результати анкетувань, проведених лише за останній рік. 4. Не в повній мірі висвітлені на сайті ХНУ заходи щодо популяризації академічної доброчесності. 6. В анкетах для опитування здобувачів недостатній спектр питань, що стосується контрольних заходів та їх оцінювання. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Розглянути можливість спрощення системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів, зокрема використання вагових коефіцієнтів при поточному та семестровому контролі. 2. Відкоригувати формулювання критеріїв оцінювання при підсумковому контролі в РП ОК. 3. Оприлюднювати на офіційному веб-сайті ХНУ результати опитувань здобувачів вищої освіти щодо контрольних заходів та їх оцінювання, а також впровадження заходів за результатами опитувань. 4. У повній мірі висвітлювати на офіційному сайті ХНУ заходи, що проводяться з популяризації АД. 5. Переглянути анкети для опитування здобувачів вищої освіти та збільшити кількість питань щодо контрольних заходів та їх оцінювання.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Оскільки, форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти на даній ОП дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання; форми контрольних заходів та критерії оцінювання оприлюднюються заздалегіть; форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає загально встановленим вимогам та дозволяє визначити сформованість програмних компетентностей і результатів навчання здобувачів вищої освіти; правила проведення контрольних заходів, які існують в ЗВО, є чіткими, зрозумілими, доступними і забезпечують об'єктивність екзаменаторів; політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності послідовно виконуються всіма учасниками освітнього процесу, а також відсутність недоліків і виявлені слабкі сторони (ускладнена система оцінювання ваговими коефіцієнтами, не в повній мірі висвітлені на офіційному сайті результати опитування здобувачів щодо контрольних заходів та їх оцінювання й заходи щодо популяризації академічної доброчесності) не впливають в цілому на реалізацію контрольних заходів та на оцінювання здобувачів вищої освіти, то освітня програма і діяльність за цією освітньою програмою відповідає критерію 5 за рівнем В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час спілкування з гарантом ОП та адміністративним персоналом ХНУ було з'ясовано, що добір НПП, які забезпечують викладання ОК даної ОП, був вмотивований такими показниками професіоналізму: наявність базової освіти, наукового ступеня і вченого звання, що відповідають навчальним дисциплінам, які забезпечує викладач;

відповідність академічним вимогам до НПП; наявність наукових і навчально-методичних праць, зміст яких відповідає навчальним дисциплінам; активність викладача у підвищенні кваліфікації; високий рівень проведення навчальних занять; рейтингові показники науково-педагогічної діяльності протягом навчального року (лише для викладачів, які працюють у ХНУ). ЕГ ознайомилася з кадровим складом НПП, які працюють на даній ОП, проаналізувавши зведену інформацію про викладачів у відомостях про самооцінювання (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/3289/view>), а також інформацію на сторінці кафедри екології та біологічної освіти (<http://ecolog.khnu.km.ua/kolektyv-kafedry/>). За даними таблиці 2, до реалізації даної ОП залучено 22 НПП з різних факультетів і кафедр. Групу забезпечення ОП складають 1 доктор наук, професор, 3 доктори наук, доценти, 10 кандидатів наук, доцентів, 4 кандидати наук, 4 викладача без наукового ступеня. У 5-ти викладачів стаж роботи становить до 10 років, у 6-ти – від 10 до 20 років, в 11-ти – від 20 до 30 років. Ознайомлення з переліком публікацій НПП, дозволило зробити висновок, що публікаційна активність викладачів в цілому відповідає дисциплінам, які вони викладають. Базова освіта та тематика стажування НПП також відповідають ОК, які викладаються. Отже, проведений аналіз дозволяє підтвердити відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів, задіяних у реалізації ОП. Належний рівень професіоналізму викладачів підтверджений і результатами опитування здобувачів «Оцінка навчальної дисципліни», що навчаються за ОП (<https://docs.google.com/forms/d/1LKyG4k-O9H2vbEkxBaf4cJA4-dulfv4sc69DndGPcxY/viewanalytics>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів відбувається відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказу МОН України «Про затвердження Рекомендації щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)», Статуту ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/001.pdf>). Порядок конкурсних засад заміщення посад науково-педагогічних працівників, процедуру проведення конкурсного відбору та обрання за конкурсом при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ХНУ та порядок укладання з ними трудових договорів регламентується відповідним документом (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/14/02/007.pdf>). Процедури конкурсного добору викладачів в ХНУ є відкритими, прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Це підтвердили на зустрічах з ЕГ як представники адміністративного персоналу, так і науково-педагогічні працівники, що викладають на даній ОП. Про деякі процедури, пов'язані з конкурсом на посаду НПП, зокрема з рейтинговим оцінюванням, підвищенням кваліфікації можна ознайомитися у ряді положень: Положення про щорічне рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників університету (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/164.pdf>) та Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Хмельницького національного університету (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/0002.pdf>). Зазначені документи знаходяться на сайті університету у вільному доступі у вкладці «Публічна інформація» (<https://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?l=0&g=60>). При спілкуванні з академічним персоналом встановлено, що працівники ХНУ знаються на матеріалі вказаних положень.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Кафедра екології та біологічної освіти активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу відповідно до Положення про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/172.pdf>). ЕГ переконалась про співпрацю кафедри з Департаментом освіти і науки Хмельницької ОДА, Хмельницьким еколого-натуралістичним центром учнівської молоді, НПП «Подільські Товтри», Хмельницьким обласним ІППО, закладами середньої освіти м. Хмельницький. Договори про співпрацю наведено на сторінці кафедри (<http://ecolog.khnu.km.ua/dogovory-pro-tvorchusprivdruzhnist/>). Роботодавці під час зустрічей з НПП надають поради щодо практичної підготовки здобувачів, забезпечують бази пропедевтичної та педагогічної практик, виступають їх керівниками. Інформація про зустрічі з роботодавцями представлена на сторінці кафедри (<http://ecolog.khnu.km.ua/category/robotodavtsi/>). Окрім того, для поліпшення якості освітніх послуг, що надаються здобувачам освіти за освітньо-професійними програмами кафедри екології та біологічної освіти залучає роботодавців до організації освітнього процесу шляхом опитування ОП через анкету, представлену на сайті кафедри (<http://ecolog.khnu.km.ua/anketuvannya/opytuvannya-robotodavtsiv/>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Члени ЕГ під час аналізу інформації, наведеної у відомостях про самооцінювання, отриманої під час спілкування з академічним персоналом, стейкхолдерами, здобувачами, представлені на сайті кафедри (<http://ecolog.khnu.km.ua/category/profesionaly-praktyku/>) переконались, що під час реалізації освітнього процесу в межах ОП Середня освіта (Біологія) професіонали-практики залучаються до проведення аудиторних занять. Зокрема, старший викладач кафедри теорії і методик природничо-математичних дисциплін і технологій Хмельницького обласного ІППО Л. Мирна («Методика навчання біології»); фахівець із секвенування ДНК компанії FASTERIS (Швейцарія) Д. Гудкова («Біохімія» і «Мікробіологія з основами вірусології»); завідувач науково-дослідного

відділу НПП «Подільські Товтри» М. Дребет, старший науковий співробітник НПП «Мале Полісся» Н. Кратасюк («Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття»); викладач Талінського Ліннеяєського ліцею (Естонія) А. Мерікотки («Техноекоелогія»). До проведення занять з ОК «Методика навчання екології» долучались: завідувач кафедри природничих наук Хмельницького НВК № 4, вчитель біології В. Віркун; вчитель біології та екології Хмельницького НВК № 10 М. Бітюк; методист Хмельницького обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді З. Демчишина. Заняття з ОК «Методика навчання хімії та розв'язування задач» проводила консультант з природничих дисциплін Сокальського Центру професійного розвитку педагогічних працівників, вчитель хімії і біології О. Батіг.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів регламентують Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Хмельницького національного університету (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/0002.pdf>) та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/024.pdf>). У ХНУ розуміють, що професійний розвиток – це безперервний процес підтримання належного або покращення існуючого рівня професійної кваліфікації протягом усієї професійної діяльності; набуття нових та вдосконалення раніше набутих фахових та загальних компетентностей, необхідних для професійної діяльності. Під час зустрічей з адміністративним персоналом з'ясовано, що професійний розвиток може здійснюватись через формальну і неформальну освіту. На офіційній сторінці кафедри є вкладки із різними платформами для неформальної освіти (<http://ecolog.khnu.km.ua/neformalna-osvita/>). В ХНУ діє Положення про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/006.pdf>), в якому регламентовано порядок визнання і зарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті. Професійний розвиток викладачів ХНУ можливий як через власні програми університету, в інших закладах вищої освіти України (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, НПУ імені М.П. Драгоманова, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича тощо), так і за кордоном (Академія менеджменту і адміністрування в Ополе, Вища школа соціально-господарська в м. Переворськ, Варшавський університет природних наук (Польща)). При чому, НПП самостійно обирають форми, види, напрями підвищення кваліфікації та професійного розвитку. Основними видами професійного розвитку науково-педагогічних працівників є підвищення кваліфікації та стажування. В ХНУ діє Центр післядипломної освіти щорічно формує план підвищення кваліфікації викладачів. Фінансування планового підвищення кваліфікації відбувається за рахунок коштів ХНУ або на основі договорів про співпрацю між ЗВО. Тематика курсів підвищення кваліфікації НПП відповідає ОК, викладання яких забезпечують. Докази: Інформація щодо стажування НПП (<http://ecolog.khnu.km.ua/kolektyv-kafedry/>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ХНУ стимулює розвиток викладацької майстерності викладачів через матеріальне та моральне їх заохочення відповідно до Правил внутрішнього трудового розпорядку ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/006.pdf>). Основними варіантами заохочення є оголошення подяки, нагородження грошовою премією, Почесною грамотою, занесення до Книги пошани та на Дошку пошани університету. У ХНУ діє Положення про щорічне рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників університету (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/164.pdf>), згідно з яким викладачам із високим рейтингом дають разові грошові премії, заносять до Книги пошани або ж на Дошку пошани університету. Під час рейтингового оцінювання враховують не лише обсяг виконаної роботи, але й її якість. Під час спілкування з адміністративним персоналом та НПП встановили, що в університеті практикують систему преміювання за друк наукових статей в журналах, що індексуються в наукометричних базах Scopus і Web of Science. Більшість викладачів, які забезпечують реалізацію ОП Середня освіта (Біологія) неодноразово були нагороджені за свою науково-педагогічну діяльність. Докази: Документи, що підтверджують стимулювання викладацької діяльності (розділ Запити і відповіді п.11)

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: 1. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, що працюють на ОП, цілком дозволяє досягти визначених програмою цілей та ПРН. 2. Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою та дозволяє забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП. 3. Підвищення кваліфікації викладачів відбувається відповідно до їх професійних інтересів. 4. В ЗВО впроваджено заходи щодо стимулювання професійного розвитку та розвитку викладацької майстерності. Позитивні практики: 1. Залучення роботодавців до організації освітнього процесу, а професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців – до проведення аудиторних занять. 2. НПП мають можливість проходити планове підвищення кваліфікації за межами України за рахунок коштів ХНУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: 1. Тісна співпраця із роботодавцями склалась саме впродовж 2020 року. 2. Не оприлюднені результати анкетування роботодавців із їх пропозиціями щодо вдосконалення реалізації ОП кафедри. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Продовжувати тісну співпрацю із роботодавцями, залучаючи їх до організації освітнього процесу. 2. Оприлюднювати на офіційному сайті результати анкетування роботодавців з їх пропозиціями щодо удосконалення ОП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Оскільки, академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН; процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми; ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, а професіоналів-практиків до аудиторних занять; ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів та стимулює розвиток викладацької майстерності, а також відсутність недоліків і виявлені слабкі сторони (тісна співпраця з роботодавцями склалась саме впродовж 2020 року, раніше ця категорія стейкхолдерів практично не залучалась до організації та реалізації освітнього процесу; не оприлюднені результати анкетування роботодавців із їхніми пропозиціями щодо вдосконалення реалізації ОП кафедри) не впливають в цілому на реалізацію ОП, експертна група встановила діяльність відповідно до критерію 6 за рівнем В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ ознайомившись з ресурсами ХНУ у формі відео-ролику (<http://ecolog.khnu.km.ua/akredytatsiya>) та онлайн-екскурсії, констатує, що заклад має потужні матеріально-технічні ресурси (МТР), що забезпечують якісний освітній процес за ОП, сприяють досягненню визначених цілей та ПРН. ЗВО має власні навчальні корпуси, 5 гуртожитків, пункти харчування (кафе, їдальня); спортивний комплекс (із сонячними батареями на даху; актову залу (на 485 місць); ботанічний сад(нараховує 20 колекційно-експозиційних ділянок). Кафедра екології та біологічної освіти, на якій реалізується ОП, розміщена у 1 корпусі ХНУ, включає: кабінет завідувача, кімнату для викладачів, 4 лабораторії – лабораторія мікроскопії, лабораторія біології, лабораторія техноекології, навчально-методичний центр біологічної та екологічної освіти, лабораторно-практичний кабінет, лекційну аудиторію (з мультимедіа), 2 комп'ютерних класи. Усі навчальні аудиторії обладнані сучасними лабораторними та офісними модульними меблями, наочним ілюстративним матеріалом та технічними засобами, доступна мережа wi-fi. Лабораторії кафедри оснащені навчальними стендами, сучасним лабораторним приладдям та посудом, різноманітним сучасним устаткуванням та новітніми портативними приладами, демонстраційним обладнанням, шафами (витяжними, сушильними) тощо. Також на кафедрі є сучасні мікроскопи з фото-фіксацією, набори мікропрепаратів, спектрофотометр, спірометр, ваги електронні, тонометри автоматичні, динамометри, біноклі, біопласти, муляжі частин тіла людини, гербарні зразки та багато ін. Навчально-методичний центр біологічної та екологічної освіти відповідно оснащений та оформлений. Комп'ютерні аудиторії обладнані сучасним обладнанням, де проводиться поточний та підсумковий тестовий контроль з різних ОК. Також кафедра має 3 переносних проектори та велику інтерактивну смарт-панель. Кафедра хімії та хімічної інженерії проводить навчання за ОП в лабораторіях загальної, неорганічної та органічної хімії, які обладнані сучасними приладами та обладнанням. ОК психолого-педагогічного блоку викладаються в класах психологічного центру. Для вивчення іноземних мов використовуються спеціалізовані лабораторії (комп'ютерної лінгводидактики), що оснащені сучасними комп'ютерами, мультимедійним смарт-телевізором. Центр психологічної підтримки допомагає розв'язувати здобувачам психологічні проблеми, кризи, конфліктні ситуації. Наукова бібліотека (<http://library.khnu.km.ua>) розташована у окремому приміщенні, має фонд - понад 600 тис.пр., автоматизовану систему віртуального обслуговування слухачів, локальну мережу, що об'єднує 64 комп'ютери; доступ до платформ Web of Science, Scopus, Springer, ScienceDirect; репозитарій тощо. Як засвідчено, під час зустрічей з фокус-групами, ХНУ щорічно оновлює МТР (відповідно до плану перспективного розвитку, за рахунок фінансування університету). Таким чином, МТР ХНУ у повному обсязі забезпечують навчально-виховний процес, наукову роботу та соціально-побутові потреби здобувачів освіти, НПП та співробітників.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Експертній групі, у ході онлайн-візиту, вдалося встановити, що ХНУ забезпечує здобувачів ВО та науково-педагогічних працівників безкоштовним доступом до інформаційних ресурсів та інфраструктури, що необхідні для навчального процесу, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Здобувачі вищої освіти мають можливість отримати інформацію із різних інформаційних джерел, а саме: – інформаційна система «Електронний університет» (<http://isu1.khnu.km.ua/isu/>); – «Модульне середовище для навчання» (<https://msn.khnu.km.ua>), доступних для здобувачів ХНУ за персональними паролями, та надають відкритий доступ до електронного розкладу занять, індивідуальних навчальних планів, інформаційних матеріалів дисциплін, що постійно оновлюються; – сайт Університету (<https://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?l=0>); – соціальні мережі: Facebook (<https://www.facebook.com/groups/khmnua.edu.ua>), Twitter (https://twitter.com/khn_university), Instagram (https://www.instagram.com/khnu_km); – каналу You Tube (https://www.youtube.com/channel/UCPQfg1_tipEGvevJfvyoAZA); – бібліотеки (<http://library.khnu.km.ua>), яка має автоматизовану систему віртуального обслуговування слухачів, надає доступ до платформ Web of Science, Scopus, Springer, ScienceDirect, книгообмін (замовлення з інших бібліотек України), Інституційний репозитарій (<http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>) тощо. Забезпечується також вільний доступ здобувачів до Інтернету. У закладі функціонує більше 30 точок бездротового зв'язку. Здобувачі даної ОП під час зустрічі з ЕГ виразили свою повну задоволеність інфраструктурою та можливістю безоплатно користуватися лабораторіями кафедр, комп'ютерною технікою (як в комп'ютерних класах, так і в бібліотеці), навчально-методичною та науковою літературою (яка широко представлена у модульному середовищі), іншою інфраструктурою Університету.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів за ОП, є безпечним для їх життя і здоров'я. Керівництво ХНУ сприяє розширенню матеріальної бази, забезпечення психоемоційного комфорту та санітарних умов для навчання і роботи. Проводяться планові капітальні ремонти, зокрема Спортивного корпусу у 2019 р. та приміщень кафедри екології та біологічної освіти з метою створення максимально комфортних умов для навчання на ОП. Зі слів керівництва, в ХНУ є План розбудови та покращення матеріальної бази, що розміщений на сайті у вкладці «Публічні інформація». Соціально-побутова інфраструктура закладу включає бібліотеку, пункти харчування (кафе, їдальня), оновлений спортивний корпус; актову залу. Для підтримки фізичного здоров'я здобувачів пропонуються різноманітні спортивні секції. Здобувачі самостійно обирають напрям спортивної підготовки та реалізують на спортивній базі ХНУ. Для реалізації дистанційної освіти в ХНУ функціонують інформаційні системи «Електронний університет» (власна розробка ХНУ) і «Модульне середовище для навчання», які надають доступ здобувачам до електронного розкладу занять, індивідуальних навчальних планів, електронних курсів ОК та постійно оновлюються. У корпусах, гуртожитках діє WiFi мережа. Безпечність освітнього середовища забезпечують відділи охорони праці, пожежної безпеки, охорони. Працюють системи сигналізації, камери відеоспостереження, групи реагування з числа штатних охоронців. У гуртожитках, навчальних корпусах обладнана система пожежної сигналізації з оповіщенням. В усіх корпусах розміщено план евакуації. Усі лабораторії забезпечені вогнегасниками та інформаційними стендами, в яких розміщені інструкції із вступного інструктажу, з пожежної безпеки, з охорони праці про проведення лабораторних робіт, журналі реєстрації усіх видів інструктажу з техніки безпеки життєдіяльності студентів. На лабораторії виготовлені паспорти. Що продемонстровано ЕГ у ході огляду матеріально-технічної бази ХНУ. Це є позитивною практикою. Усі нормативні документи щодо безпеки освітнього середовища (Журнал обліку вогнегасників на об'єкті, накази, рекомендації, Утримання та експлуатація первинних засобів пожежогасіння, Інструктажі з пожежної безпеки, Інструкції з пожежної безпеки) розміщені у відкритому доступі у вкладці «Публічна інформація» рубриці «Пожежна безпека» (<https://tinyurl.com/y9vjn7cf>). Задля виявлення потреб та інтересів здобувачів ОП кафедрою проводяться анкетування «Освітній процес очима студентів» (<https://tinyurl.com/yzhlp9fb>), результати оприлюднюються. Потреби та інтереси здобувачів обговорюються на засіданнях кафедри, студентського самоврядування і профкому, що засвідчено їх представниками під час зустрічі з ЕГ. За результатами обговорень виносяться пропозиції до керівництва ХНУ. В ХНУ функціонує фізична та електронна «Скринька довіри» (розміщена на сайті ЗВО та кафедри) (<https://tinyurl.com/yez2mkbd>) Докази: Висновки про відповідність будівель ХНУ вимогам техніки безпеки (розділ «Запити та відповіді»)

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Вивчення нормативних документів ЗВО, результати зустрічей із фокус-групами підтвердили, що ХНУ на належному рівні забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну, соціальну та психологічну підтримку здобувачів. Консультативну підтримку здобувачів щодо усіх видів діяльності даної ОП безпосередньо здійснюють куратори, викладачі кафедри в процесі викладання ОК та консультацій, працівники деканату, гарант ОП та завідувач кафедри, наукова бібліотека, органи студентського самоврядування. Освітню, організаційну та інформаційну підтримку здобувачів забезпечують діючі інформаційні системи «Електронний університет» і «Модульне середовище для навчання», де надається інформація про розклад занять, електронні курси і НМЗ ОК тощо. Актуальну інформацію щодо освітньої, міжнародної, наукової діяльності, важливі події висвітлено на сайті закладу, соціальних мережах (Facebook, Twitter, Instagram), каналі You Tube тощо. Інформаційну підтримку надає

бібліотека (проведення семінарів «Основи інформаційної культури», «Академічна доброчесність», «Академічне письмо»). Студентське самоврядування безпосередньо сприяє адаптації першокурсників (на початку кожного року – загальний старостат для 1 курсів, «Квест-першокурсника»; у 2020 р. – Zoom-конференція з кожною групою), інформує студентів про події, заходи, що відбуваються в Університеті, рішення адміністрації, Вченої ради ХНУ; а також сприяє поліпшенню умов навчання та відпочинку здобувачів на основі співпраці з керівництвом закладу; займається питаннями стимулювання здобувачів (до «Дня студента» здобувачі нагороджуються грамотами та заохоченнями). Соціальна підтримка здійснюється через Профспілку студентів ХНУ, яка опікується правами та інтересами здобувачів, зокрема вносить адміністрації ЗВО пропозиції щодо поліпшення умов побуту, відпочинку, оздоровлення. Студенти пільгових категорій отримують соціальні стипендії. Здобувачі вищої освіти (за потреби) забезпечуються житлом у гуртожитках, у тому числі молоді сім'ї. Психологічну підтримку в ХНУ надає Центр психологічної підтримки (<http://ps-sluzhba.khnu.km.ua>) (служба допомагає розв'язувати психологічні проблеми, кризи, конфліктні ситуації), функціонує телефон психологічної служби та електронна пошта центру. Лабораторія інклюзивної педагогіки забезпечує психолого-педагогічний супровід осіб з особливими освітніми потребами. Задля покращення якості освіти та освітньої діяльності відділом забезпечення якості вищої освіти (<http://vzia.khnu.km.ua/informatsiya-dlya-garantiv>) та кафедрою запроваджено проведення анкетувань здобувачів освіти <http://ecolog.khnu.km.ua/anketuvannya>) у формі різнопланових анкетувань щодо задоволеності освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою. Під час зустрічі з ЕГ, здобувачі ОП висловили свою задоволеність МТР кафедри та закладу в цілому (задоволені сучасними технологіями, мікроскопами, інтерактивною панеллю, сучасним комп'ютерним обладнанням).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ХНУ впроваджує заходи для забезпечення зручності та комфортності перебування в Університеті особам з обмеженими можливостями, що потребують допомоги. Для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами розроблено «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та представників інших маломобільних груп населення під час перебування на території ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/168.pdf>). Під час онлайн-екскурсії підтверджено, що усі навчальні корпуси та гуртожитки обладнані пандусами, кімнатами гігієни; а також наголошено, що навчання для груп, в яких є студенти з особливими освітніми потребами відбувається переважно в аудиторіях на перших поверхах навчальних корпусів. Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами (за станом фізичного здоров'я; вагітні та молоді мами; здобувачі, що це працевлаштовані) мають право навчатися за індивідуальним графіком у загальних групах, про що засвідчив у ході зустрічі з ЕГ відповідальний секретар приймальної комісії В. Лопатовський. Відповідним категоріям осіб – молодим сім'ям, вагітним жінкам, студентам з дітьми надається кімната у гуртожитках з належними умовами проживання. Супровід осіб з особливими освітніми потребами здійснює Лабораторія інклюзивної педагогіки (<http://psy.khnu.km.ua/laboratoriya-inklyuzivnoyi-pedagogiky>). В ХНУ функціонує Центр психологічної підтримки (<http://ps-sluzhba.khnu.km.ua>), який допомагає вирішити психологічні кризи, проблеми, конфліктні ситуації, на сторінці психологічної служби надається місце інформація щодо розміщення служби в Університеті, номер телефону та адреса електронної пошти. Функціонує фізична (розміщена в корпусах) і електронна Скринька довіри (<https://tinyurl.com/yezsmkdb>). На період акредитації особи з особливими потребами на ОП Середня освіта (Біологія) не навчаються. Хоча у період сучасного розвитку дистанційної освіти, особи із особливими освітніми потребами можуть навчатись за дистанційною формою, і у ХНУ створені для цього належні умови. Таким чином, експертна група переконала, що в ХНУ достатньо приділяється уваги реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами та зі слів адміністрації і надалі ведеться робота у цьому напрямку.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ХНУ політика діяльності направлена на попередження конфліктних ситуацій (включаючи пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією), максимальну відкритість у спілкуванні зі всіма учасниками освітнього процесу та прийняті рішень. Діючі нормативні документи ХНУ: Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій (<https://tinyurl.com/y9bahqwb>), Положення про дотримання академічної доброчесності (<https://tinyurl.com/yc23pqvh>), Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ (<https://tinyurl.com/ygz8zww0>), Положення про порядок запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб ХНУ (<https://tinyurl.com/yfgsk5hf>); Антикорупційна програма (<https://tinyurl.com/yczstrs6>). На сторінці «Публічна інформація» (<https://tinyurl.com/y9vjn7cf>) у підрозділі «Антикорупційні заходи» представлено «Пам'ятку щодо запобігання та протидії корупції в ХНУ»; Плани заходів на 2020 та 2021 р., що направлені на попередження конфліктних ситуацій, пов'язаних із корупцією; Звітна документація, Положення тощо. Для врегулювання конфліктної ситуації створюється Тимчасова комісія (ТК) (склад затверджується ректором, можуть входити – перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи, декани, керівники структурних підрозділів, представники профспілки та студентського самоврядування, юрист, психолог та ін.). Для врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупційними діями чи ін. (п.7.1.2) є два шляхи вирішення: неформальний (скарга; розгляд ТК (10 днів); письмовий висновок ТК; зустріч із заявником) та формальний (скарга; інформування Керівництва; розгляд ТК (30 днів); засідання за участі усіх сторін; письмове рішення за підписом членів ТК та сторін конфлікту). Якщо не

задоволені здобувач оцінкою чи викладач умовами праці, згідно нормативних документів, слід звернутись до завідувача кафедри, декана, проректорів. В ХНУ на допомогу здобувачам активно діє Інститут кураторства, старостат. Сприяє вирішенню конфліктних ситуацій Центр психологічної підтримки, на веб-сторінці у доступі є контакти. Діє Скринька довіри (сайт ХНУ (<https://tinyurl.com/ydhctdo8>), кафедри). Зустрічі ЕГ з фокус-групами підтвердили обізнаність учасників з процедурами та їх відповідальне ставлення до Кодексу академічної етики. Зокрема, кожен здобувач ОП знає: про право оскарження оцінки; про діючі Положення з цих питань. Здобувачі наголосили на значній підтримці куратора Г. Білецької. НПП засвідчили наступне: куратор інформує здобувачів як діяти у випадках конфлікту (С.Львівський); випадків виникнення конфліктних ситуацій чи корупції в ХНУ не було, бо заклад діє на принципах відкритості та прозорості (С.Скрипник); усі учасники освітнього процесу дотримуються «Кодексу академічної доброчесності», який підписують з перших зустрічей (Н.Міронова). Зустрічі із фокус-групами не виявили фактів виникнення конфліктних ситуацій чи корупції на ОП у ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони та позитивні практики: 1. Потужні матеріально-технічні ресурси ХНУ, що має повністю укомплектовані спеціалізовані лабораторії та аудиторії з усім необхідним обладнанням тощо. 2. Керівництво ХНУ сприяє постійному оновленню матеріально-технічної бази закладу, про що свідчать капітальні ремонти приміщень, висвітлені у відкритому доступі Річні плани закупівель. 3. ЗВО забезпечує учасників освітнього процесу мультимедійними аудиторіями, що оснащені сучасною комп'ютерною технікою та мультимедіа, доступом до мережі Інтернет, що відповідає сучасним вимогам навчання і викладання. 4. Інформаційна підтримка здобувачів здійснюється на високому рівні з різних джерел, а саме: інформаційної системи «Електронний університет» (власна розробка закладу); «Модульного середовища для навчання», сайту Університету, соціальних мереж (Facebook, Twitter, Instagram), каналу You Tube, ресурсів бібліотеки тощо. 5. Полігоном для виконання дослідницьких робіт є ботанічний сад, в якому зростає більше 20 колекційно-експозиційних ділянок з раритетною флорою. 6. В Університеті надано відкритий доступ до електронної бібліотеки, доступ до науково метричних баз даних Web of Science, Scopus, Springer, ScienceDirect; доступні електронні замовлення, діє книгообмін (з бібліотеками України). 7. Питанню безпечності освітнього середовища для усіх учасників освітнього процесу в ХНУ приділена належна увага. Зокрема, діють відділи (охорони праці, пожежної безпеки, охорони); працюють системи сигналізації і камери відеоспостереження, групи реагування з числа штатних охоронців; наявний план евакуації, Усі лабораторії забезпечені вогнегасниками та інформаційними стендами, в яких розміщені інструкції із вступного інструктажу, з пожежної безпеки, з охорони праці про проведення лабораторних робіт, журнали реєстрації усіх видів інструктажу з техніки безпеки життєдіяльності студентів. На лабораторії виготовлені паспорти. Усі нормативні документи розміщені на сайті у вкладці «Публічна інформація» рубриці «Пожежна безпека» (<https://tinyurl.com/y9vjn7cf>). Це є позитивною практикою. 8. ХНУ впроваджує заходи для забезпечення зручності та комфортності перебування в Університеті особам з обмеженими можливостями. Навчальні приміщення та гуртожитки оснащені пандусами. 9. Запроваджена «Антикорупційна програма» є чіткою, відкритою та доступною. Представлено на сайті план антикорупційних заходів на 2020 та 2021 роки. 10. Для попередження виникнення конфліктних ситуацій та протидії корупції в ХНУ реалізується низка заходів профілактичного характеру, зокрема на сторінці «Публічна інформація» у підрозділі «Антикорупційні заходи» висвітлена інформація щодо нормативної бази, планів заходів та звітів по їх виконанню за роками, «Пам'ятка щодо запобігання та протидії корупції в ХНУ» тощо. 11. Для виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів ХНУ запроваджено проведення анкетувань здобувачів освіти. Результати анкетувань оприлюднюються на сайті відділу ЗЯВО та кафедри екології.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони та недоліки: не виявлено Рекомендації щодо удосконалення: 1. Розглянути можливість навчання осіб з особливими освітніми потребами у формі дистанційної освіти.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Вивчення показників критерію 7 засвідчили використання ХНУ інноваційних підходів до формування комфортного освітнього середовища та ресурсного забезпечення ОП. Зважаючи на наведений перелік сильних сторін та позитивних практик ХНУ, а також враховуючи: наявні потужні матеріально-технічні ресурси, що постійно оновлюються; відкритий доступ до інфраструктури, інформаційних ресурсів (власна розробка закладу – «Електронний університет» «Модульне середовище» тощо); створені безпечно освітнє середовище для навчання та належні умови та проживання здобувачів; запроваджену чітку політику та процедури антикорупційної діяльності та

вирішення конфліктних ситуацій; достатнє забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів, що в цілому створює оптимальні та сприятливі умови для досягнення цілей, завдань, програмних результатів навчання. Таким чином експертна група констатує повну відповідність ОП критерію 7 з рівнем А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюються: «Положенням про освітні програми здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/07.pdf>), «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/024.pdf>) та «Положенням про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/172.pdf>). Передумовами перегляду та оновлення ОП робочою групою можуть бути: зміна стандартів вищої освіти, стандартів освітньої діяльності або професійних стандартів; затвердження нового або внесення змін до чинного переліку спеціальностей; пропозиції роботодавців та інших стейкхолдерів за результатами оцінювання актуальності ОП, результатів навчання та компетентностей, зумовлених змінами умов та вимогами ринку праці тощо; ініціатива і пропозиції Гаранта освітньої програми та / або вченої ради факультету / кафедри, які її реалізують; ініціатива і пропозиції органів студентського самоврядування різних рівнів, членів фокус-груп факультету тощо; зміна стратегії розвитку університету; результати акредитації ОП з метою усунення виявлених недоліків тощо. Проведений аналіз ОП та процедур її удосконалення показав, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, які визначені ЗВО, на всіх етапах реалізації ОП, що акредитується, дотримані. Інформація отримана ЕГ в результаті інтерв'ювання гаранта, НПП, здобувачів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час спілкування із гарантом, здобувачами, академічним та адміністративним персоналом ЕГ з'ясовано, що здобувачі вищої освіти залучаються до періодичного перегляду ОП. По-перше, здобувачі вищої освіти та представники студентського самоврядування у складі фокус-груп проходять навчання щодо аналізу ОП й освітнього процесу, яке організовує відділ забезпечення якості вищої освіти (списки учасників за посиланням: <http://vzia.khnu.km.ua/informatsiya-dlya-uchasnykiv-fokus-grup>). За пропозиції таких здобувачів ОК «Прикладну екологію» замінено на «Техноекологію» (протокол Вченої ради № 11 від 25.06.2020). По-друге, вкінці кожного навчального року проводиться анкетування студентів з метою виявлення пропозицій щодо змісту ОП та організації освітнього процесу (<http://ecolog.khnu.km.ua/anketuvannya/>). За результатами анкетування в освітньому процесі активніше використовуються інноваційні методи навчання (протокол № 10/2 від 21.06.2019); розширено перелік баз педагогічної практики (протокол № 10/1 від 19.06.2020). По-третє, здобувачі мають можливість висловити думку щодо компонентів ОП та її реалізації безпосередньо під час спілкування з куратором академічної групи, гарантом, НПП. Саме за такого спілкування було запропоновано доповнити ОК «Систематика рослин» темою «Основи біогеографії» (протокол № 10/1 від 21.06.2018). Крім того, члени студентського самоврядування провели опитування здобувачів вищої освіти у жовтні-листопаді 2019 р., під час якого з'ясували їх пропозиції щодо підвищення якості освітнього процесу та покращення інфраструктури університету (https://www.instagram.com/p/B3_oFtbAlpb/?igshid=1bh1vjxxkvrpmc). Результати опитування обговорено на круглому столі із керівництвом ХНУ 27.11.2019 р. Такі зустрічі проводяться систематично (<http://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?l=0&tr=8&p=24264>, <http://ecolog.khnu.km.ua/2020/06/24/zustrich-z-aktyvistamy>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Кафедра екології та біологічної освіти активно залучає роботодавців до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості, що і передбачено Положенням про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/172.pdf>). На офіційному сайті кафедри представлені договори про співпрацю з Департаментом освіти і науки Хмельницької ОДА, Хмельницьким еколого-натуралістичним центром учнівської молоді, НПП «Подільські Товтри», Хмельницьким обласним ІППО (<http://ecolog.khnu.km.ua/dogovory-pro-tvorchu-sprivdruzhnist/>). Роботодавці запрошуються до обговорень ОП під час засідань кафедри, до їх думки прислухаються при спілкуванні під час практик студентів у закладах середньої освіти, під час проведення конкурсів науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України та олімпіад з біології та екології, на профорієнтаційних заходах. Крім того, роботодавці свої пропозиції можуть висловити в анкетах, що на сайті кафедри

(<http://ecolog.khnu.km.ua/anketuvannya/opytuvannya-robotodavtsiv/>), хоча саме для цієї ОП анкета відсутня, проте є для суміжної ОП Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Робочою групою даної ОП при її перегляді були враховані рекомендації завідувача науково-дослідного відділу НПП «Подільські Товтри» М. Дребета висвітлити у змісті дисципліни «Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття» міжнародні зобов'язання України у збереженні природних оселищ дикої флори і фауни (протокол № 10/2 від 21.06.2019); заступника директора Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА Т. Дупляк використовувати під час навчання технології контекстного навчання; доцента Хмельницького обласного ІППО С. Скрипника доповнити каталог вибіркових дисциплін дисципліною «Інформаційні технології в освіті» (протокол № 10/1 від 19.06.2020).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ХНУ функціонує Відділ інформаційного менеджменту та працевлаштування (<http://career.khnu.km.ua/>), який формує електронну базу випускників і проводить їх анкетування, надає інформацію про актуальні вакансії. Також у ХНУ створено Асоціацію випускників (<http://isu1.khnu.km.ua/av/>), діяльність якої спрямована на підвищення ефективності використання інтелектуального потенціалу випускників в освітньому процесі. Оскільки випускників цієї ОП ще не було, то й відсутня практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо їх кар'єрного шляху.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ХНУ регламентується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/024.pdf>). Під час спілкування ЕГ з адміністративним персоналом було встановлено, що організація внутрішнього забезпечення якості в університеті здійснюється на п'яти рівнях: перший – здобувачі вищої освіти; другий – кафедра; третій – факультет; четвертий рівень – Вчена рада університету; п'ятий – Наглядова рада університету. Згідно самоаналізу та вивчених документів, можна зробити висновок, що ЗВО забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з реалізації ОП наступними шляхами: корекцією навчальних планів; оптимізацією кількості та змісту навчальних дисциплін; удосконаленням оприлюднення політики забезпечення якості вищої освіти, процедур та їх результатів; урахуванням недоліків щодо вільного вибору дисциплін; посиленням уваги до думки студентів та їх потреб шляхом запровадження цілої низки онлайн-анкетувань. Тобто недоліки, виявлені під час реалізації ОП, у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти були враховані та виправлені. В цілому система забезпечення якості освіти ХНУ працює ефективно та оперативно.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація є первинною. Аналіз інших звітів про результати акредитаційної експертизи освітніх програм ХНУ та висновків ГЕР, які розміщені на офіційному сайті університету у вкладці Висновки експертів (<https://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?r=700&p=270>) показав, що ЗВО проводить їх аналіз та впроваджує заходи щодо ліквідування виявлених недоліків і слабких сторін, а також максимально використовує надані рекомендації.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/024.pdf>) організація внутрішнього забезпечення якості в Університеті здійснюється на таких п'яти рівнях: перший – здобувачі вищої освіти; другий – кафедра; третій – факультет; четвертий рівень – Вчена рада Університету; п'ятий – Наглядова рада Університету. Здобувачі вищої освіти долучаються до опитувань щодо якості проведених занять та якості змісту ОП. Кафедра моніторить якість проведення занять, якість змісту ОП, навчально-методичне забезпечення, контролює виконання вимог щодо якісної організації освітньої діяльності та планує заходи задля покращення професійної підготовки майбутніх фахівців. Комісія факультету встановлює постійний зворотній зв'язок з усіма учасниками освітнього процесу шляхом організації опитувань щодо якості освітніх послуг, організовує оперативний контроль дотримання вимог до якості вищої освіти відповідно до нормативів освітньої діяльності, аналіз професійного розвитку викладацького складу, співробітників факультету, контроль термінів, процесу підготовки та проходження процедур зовнішнього забезпечення якості вищої освіти тощо. Вчена рада Університету здійснює планування якості вищої освіти, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм на усіх рівнях вищої освіти, оприлюднення критеріїв, правил і процедур оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, забезпечення наявності інформаційної системи для ефективного управління Університетом. Діяльність Наглядової ради націлена на постійне покращення

здатності Університету виконувати вимоги усіх зацікавлених сторін до якості вищої освіти на основі результатів вивчення задоволеності якістю вищої освіти випускників Університету та роботодавців. Члени ЕГ в ході акредитаційної експертизи мали змогу пересвідчитися в тому, що ХНУ прагне до постійного підвищення культури якості на всіх етапах розробки та оновлення ОП шляхом врахування думки усіх стейкхолдерів. Проявами культури якості є спільне вирішення питань щодо: оновлення ОП та змісту ОК; вдосконалення технологій навчання; діяльність НПП у напрямку підвищення ефективності практичної підготовки здобувачів; покращення матеріально-технічного забезпечення навчального процесу та ін. ЕГ під час спілкування з представниками різних фокус-груп (НПП, адміністративний персонал, роботодавці, професіонали-практики, здобувачі, представники студентського самоврядування) відмітила атмосферу діалогу та відкритості, що є свідченням культури якості в академічній спільноті. Проведені зустрічі показали, що всі учасники академічної спільноти активно долучаються до процедури внутрішнього забезпечення якості ОП на всіх етапах її підготовки, розробки, моніторингу та періодичного перегляду на рівні кафедр, факультету, університету і розуміють свою відповідальність щодо забезпечення якості вищої освіти, що також є підтвердженням сформованої культури якості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: 1. Розробка, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП у ЗВО відбувається за встановленими процедурами. 2. Здобувачі вищої освіти залучаються до періодичного перегляду ОП та процедур забезпечення її якості. 3. Залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів. Позитивні практики: 1. Анонімне онлайн-анкетування студентів щодо якості організації освітнього процесу та оцінки ОП. 2. Онлайн-анкетування роботодавців щодо оцінки ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: 1. Залучення роботодавців до перегляду ОП прослідковується лише впродовж 2020 року. 2. Не оприлюднені результати анкетування роботодавців із їх пропозиціями щодо вдосконалення реалізації ОП. Недоліки: не виявлено. Рекомендації: 1. Продовжувати практику залучення роботодавців до процесу щодо удосконалення періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. 2. Оприлюднювати на офіційному сайті кафедри екології та біологічної освіти результати анкетування роботодавців з побажаннями щодо поліпшення якості освітніх послуг, які надаються здобувачам вищої освіти. 3. Кафедрі екології та біологічної освіти в подальшому проводити моніторинг працевлаштування та кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Оскільки, ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП; здобувачі та роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми й інших процедур забезпечення її якості як партнери; система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП; в академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою, а також відсутність недоліків і виявлені слабкі сторони (залучення роботодавців до процесу перегляду та модернізації прослідковується лише впродовж 2020 року; відсутність оприлюднених результати анкетування роботодавців із їх пропозиціями щодо вдосконалення реалізації ОП) не впливають в цілому на реалізацію ОП, то експертна група засвідчує відповідність ОП критерію 8 за рівнем В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертною групою (ЕГ) було проаналізовано низку нормативних документів Хмельницького національного університету, які розміщені у вільному доступі на сайті закладу та визначено, що в Університеті правила і процедури

є чіткими та зрозумілими, регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та послідовно використовуються під час реалізації ОП. До зазначених документів входять: Статут Хмельницького національного університету (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/001.pdf>), Стратегія розвитку Хмельницького національного університету на 2021-2025р.р. (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/020.pdf>), Правила внутрішнього трудового розпорядку (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/006.pdf>), Колективний договір на 2020-2023 роки між адміністрацією і трудовим колективом ХНУ (зі змінами і доповненнями від 21.11.2020 року) (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/011.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/00001.pdf>), Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/002.pdf>), Положення про дотримання академічної доброчесності в ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/0005.pdf>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/024.pdf>), Антикорупційна програма ХНУ 2020 (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/15/009.pdf>) та ін. документи, які були зазначені у цьому звіті. Усі зазначені нормативні документи розміщені на офіційному сайті ХНУ у вкладці «Публічна інформація» (<https://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?l=0&g=60>), таким чином усі учасники освітнього процесу мають змогу з ними ознайомитися. Це відображає політику ЗВО щодо прозорості та публічності. Інформування здобувачів щодо їх прав і обов'язків систематично здійснюється гарантом ОП, кураторами, завідувачами кафедр, НПП, відділами та структурними підрозділами ХНУ. Згідно результатів анкетувань, що представлені на сайті кафедри екології та біологічної освіти (<http://ecolog.khnu.km.ua/anketuvannya>), кожен здобувач даної ОП ознайомлений з правилами внутрішнього розпорядку університету, з Положенням про освітній процес тощо (<https://tinyurl.com/yz6v6zbq>), та знає, де при необхідності шукати потрібну йому інформацію. За результатами проведених зустрічей з усіма фокус-групами підтверджено, що усі необхідні для організації освітнього процесу документи є у вільному доступі, а також, під час реалізації освітньої програми забезпечується чітке виконання усіх встановлених правил, політик, процедур.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Вимога щодо розміщення освітньої програми виконана у зазначені терміни. ОП Середня освіта (Біологія) затверджена Вченою Радою ХНУ 30.03.2017 (протокол № 11) та введена в дію 01.09.2017 р. (наказ № 101 від 30.06.2017). На сайті кафедри екології та біологічної освіти представлено: освітню програму (2017 р.), що акредитується (<https://tinyurl.com/ybvwx79dd>); робочі програми (<https://tinyurl.com/yh6rr9ka>) та силабуси (<https://tinyurl.com/yh96bs49>) обов'язкових та вибірковок дисциплін, а також вони додатково представлені у модульному середовищі ХНУ. За результатами зустрічей з різними фокус-групами, ЕГ констатує тісну співпрацю з стейкхолдерами. Так представники з боку роботодавців (В. Віркун, Л. Мирна, В. Климчук) відзначили свою участь в обговоренні ОП, наданні ними пропозицій (див.підритерій 8.3), їх врахування та внесення відповідних змін до НП чи ОК. В ХНУ для подачі зауважень та пропозицій до проектів ОП заінтересованих сторін (стейкхолдерів) запроваджено відповідну сторінку «Проекти освітніх програм» (<https://tinyurl.com/yzsvxl99>). Так, у даній вкладці представлено суміжну ОП (Біологія та здоров'я людини) 2020 р., є функціонал для завантаження ОП, контакти гаранта (адреса електронної пошти) для надання пропозицій та зауважень. Також контакти гаранта ОП розміщено на сайті кафедри (<http://ecolog.khnu.km.ua/kolektiv-kafedry>). Як зазначено у відомостях про самооцінювання, результати обговорення пропозицій висвітлюються у звіті гаранта ОП, хоча на сайті звіт гаранта чи будь-якої інформації щодо обговорення суміжної ОП не представлено. Проте до деяких інших ОП на цій же сторінці надається посилання «Таблиця обговорення» (<https://tinyurl.com/yjo8hhxv>) з висвітленням результатів обговорення пропозицій стейкхолдерів. На сторінці кафедри «Освітні програми» (<http://ecolog.khnu.km.ua/osvitni-programy/#>) для усіх чинних ОП з метою отримання зауважень і пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) представлено вкладку «Проекти та обговорення», але посилання на яку не працює. Разом з цим, на думку ЕГ, Університету краще було б удосконалити процедури подачі пропозицій та зауважень до ОП, висвітлення результатів, а саме – інформацію стосовно обговорення пропозицій, внесення змін до ОП та ОК надавати у відкритий доступ. Корисним було б створити вкладку «Результати обговорень» тощо.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Хмельницький національний університет своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті (<https://tinyurl.com/ybvwx79dd>, <https://tinyurl.com/y2au64ab>) точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її мету, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства, що підтвердили під час зустрічей з експертною групою – Гарант ОП, викладачі, здобувачі вищої освіти даної ОП, а також роботодавці та академічна спільнота, які прийшли на відкриту зустріч. На сторінці «Освітні програми» (<http://ecolog.khnu.km.ua/osvitni-programy>) розміщено усі освітні програми (а також рецензії до них), за якими здійснюється підготовка на кафедрі екології та біологічної освіти. Освітні компоненти (силабуси, робочі програми) розміщені у відкритому доступі як на сайті кафедри, так і у модульному середовищі ХНУ, є функціонал для перегляду і скачування, у тому числі вибірковок навчальних дисциплін. На головній сторінці приймальної комісії ХНУ представлено вкладку «Спеціальності університету (освітні програми)» (<http://prk.khnu.km.ua/>; http://prk.khnu.km.ua/university_specialties), де розміщено

список освітніх програм, які реалізуються в ХНУ. Але відсутнє посилання на детальну інформацію про освітні програми, за якими здійснюється підготовка.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони та позитивні практики: 1. На веб-сайті Університету представлено усі нормативні документи, освітні програми та ін. інформацію, необхідну учасникам освітнього процесу. 2. Усі учасники зустрічей підтвердили свою обізнаність з нормативною базою ХНУ, своїми правами та обов'язками. Це відображає політику Університету щодо прозорості та публічності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: 1. Потребують удосконалення процедури обговорення ОП (пропозицій та зауважень стейкхолдерів) та висвітлення результатів у відкритий доступ. Недоліки: 1. На сторінці приймальної комісії (http://prk.khnu.km.ua/university_specialties) представлено тільки перелік усіх ОП; відсутнє посилання на сторінку ОП, де вони розміщені, та відповідно обмежена можливість більш детально з ними ознайомитись. 2. Як зазначено у відомостях про самооцінювання, результати обговорення пропозицій та зауважень стейкхолдерів висвітлюються у звіті гаранта ОП, хоча на сайті звіт гаранта чи будь-яка інформація щодо обговорення суміжної ОП не представлена. 3. На сайті кафедри екології та біологічної освіти (<http://ecolog.khnu.km.ua/osvitni-programy/#>) для усіх чинних ОП з метою отримання зауважень і пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) представлено вкладка «Проекти та обговорення», посилання на яку не працює. Рекомендації щодо удосконалення ОП: 1. Створити функціонал можливого переходу на сторінку «Освітні програми» з різних вкладок веб-сайту. 2. Налагодити процедуру подачі пропозицій та зауважень стейкхолдерами, обговорення та висвітлення результатів – інформацію стосовно обговорення пропозицій, внесення змін до ОП та ОК надавати у відкритий доступ. Корисним було б створити вкладку «Результати обговорень» тощо. 3. На сторінці приймальної комісії (http://prk.khnu.km.ua/university_specialties) надати посилання на кожну представлену ОП для надання можливості вступникам ознайомитись з необхідною інформацією щодо освітніх програм.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на визначені сильні сторони й позитивні практики (політику ЗВО щодо прозорості та публічності правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу; а також, підтверджену у ході зустрічей з ЕГ, обізнаність усіх учасників з нормативною базою Університету, своїми правами та обов'язками), та відсутність істотних недоліків (вказані слабка сторона та недоліки пов'язані більш з технічними налаштуваннями веб-сайту ХНУ, а саме – налагодження функціоналу подачі пропозицій та зауважень стейкхолдерів «Проекти та обговорення», та висвітлення результатів обговорення ОП у відкритий доступ, надання на сторінці приймальної комісії посилань на розміщення ОП) дали змогу експертній групі встановити повну відповідність за Критерієм 9 з рівнем В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Акредитаційна експертиза відбулася згідно програми візиту. Під час роботи ЗВО забезпечив доступ до всіх необхідних документів і присутність усіх заявлених учасників акредитаційної експертизи.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Іванців Оксана Ярославівна

Члени експертної групи

Константиненко Людмила Анатоліївна

Вакал Юлія Сергіївна